

OP Gruppens bolagsstyrningsrapport 2017

OP GRUPPENS BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT 2017

Rapporten beskriver OP Gruppens bolagsstyrning. Kreditinstitut och värdepappersemitter ska enligt lagen lämna en bolagsstyrningsrapport. OP Gruppens emittenter (OP Företagsbanken Abp och OP-Bostadslånebanken Ab) upprättar egna bolagsstyrningsrapporter som till väsentliga delar följer OP Gruppens rapporter. OP Gruppens rapport gäller övriga kreditinstitut som hör till centralinstitutskoncernen än de emittenter som nämns ovan, till exempel OP Kundtjänster Ab och OP-Kortbolaget Abp. Andelsbankerna kommer att offentliggöra egna bolagsstyrningsrapporter.

Innehåll

OP Gruppens bolagsstyrningsrapport 2017	1
1 Förvaltning och ledning	3
2 Grupp- och koncernstruktur samt förvaltningsorgan	3
2.1 Gruppstruktur	3
2.1.1 OP Gruppen	3
2.1.2 Andelsbankerna	5
2.1.3 OP-förbunden	6
2.1.4 OP Andelslag och dess uppgifter	6
2.2 Mångfald i förvaltningen	7
2.3 Förändringar i OP Gruppens struktur 2017	7
3 Centralinstitutets andelsstämma	8
3.1 Stämmans uppgifter och ärenden som behandlas på stämman	8
3.2 Hur stämman sammankallas och vem som kan delta vid stämman	8
3.3 Beslutsförfarandet vid stämman	8
3.4 Andelsstämman 2017	9
3.5 OP Gruppens nomineringskommitté	9
4 Förvaltningsrådet och dess utskott	9
OP Andelslags förvaltningsråd	9
4.1 Val av förvaltningsråd, dess sammansättning och mandattid	9
4.2 Förvaltningsrådets uppgifter	10
4.3 Förvaltningsrådets ordförande och vice ordförande (presidiet)	10
4.4 Förvaltningsrådets mötesrutiner och beslutsförfarande	10
4.5 OP Andelslags förvaltningsrådsledamöter OP-förbundsvis 21.3.2017	11
4.6 Förvaltningsrådets verksamhet 2017	14
4.7 Förvaltningsrådets utskott	14
4.7.1 Arbetsutskottet	14
4.7.2 Revisionsutskottet	15
4.7.3 Ersättningsutskottet	17
4.7.4 Riskhanteringsutskottet	18
4.7.5 Nomineringskommittén för Centralinstitutskoncernens ledning	19
5 OP Gruppens chefdirektör och OP Andelslags verkställande direktör samt direktion	20
5.1 OP Gruppens chefdirektör	20
5.2 OP Andelslags direktion	21
5.2.1 Val av direktion, dess sammansättning och mandattid	21
5.2.2 Direktionens uppgifter	25
5.2.3 Direktionens beslutsrutiner och beslutsfattande	28
5.2.4 Direktionens verksamhet 2017	28
5.3 Direktionens utskott	29
5.3.1 HR-utskottet	29
5.3.2 Utvecklingsutskottet	30

5.3.3	Styrnings- och compliance-utskottet.....	30
5.3.4	Balans- och riskhanteringsutskottet.....	30
5.4	Centralinstitutskoncernens ledningsgrupp.....	31
6	Ledningssystemet.....	31
6.1	Värden och de etiska anvisningarnas roll.....	31
6.2	OP Andelslags struktur och ledningssystem.....	32
6.3	Centralinstitutskoncernens ledningssystem och centralinstitutets dotterföretag.....	32
7	Intern och extern kontroll.....	34
7.1	Intern kontroll.....	34
7.1.1	Den interna kontrollens ansvar och organisation.....	35
7.1.2	Internrevisionen.....	35
7.1.3	Compliance.....	36
7.1.4	Riskhantering och kapitalutvärdering.....	37
7.2	Extern kontroll.....	39
7.2.1	Revision.....	39
7.2.2	Tillsynen över sammanslutningen av andelsbanker.....	40
7.2.3	Myndighetstillsyn.....	41
8	Finansiell rapporteringsprocess.....	41
8.1	Den finansiella rapporteringens organisation.....	41
8.2	Oberoendebedömning av den finansiella rapporteringen.....	42
8.3	Den finansiella rapporteringen 2017.....	42
9	Ersättningar.....	43
9.1	OP Gruppens löner och ersättningar.....	43
9.1.1	Beslutsfattande om ersättningar.....	43
9.1.2	Förtroendevaldas ersättningar.....	44
9.1.3	Principerna för ersättningar till OP Andelslags direktion.....	45
9.1.4	OP Gruppens kortsiktiga ersättningssystem.....	46
9.1.5	OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem för ledningen.....	47
9.1.6	OP Gruppens långsiktiga ersättningar för personalen.....	48
9.1.7	Ersättningar till personer med inverkan på OP Gruppens riskposition.....	48
9.2	Direktionens löner och naturaförmåner 2017.....	48
10	Insiderövervakning.....	50
10.1	Insiderregistrens och insiderförteckningarnas offentlighet och tillgänglighet.....	51
11	Informationsgivningspolicy.....	51
12	Samhällsansvar.....	52
13	Uppdatering av principerna om bolagsstyrning.....	53

OP Gruppens bolagsstyrningsrapport (Corporate Governance Statement)

1 FÖRVALTNING OCH LEDNING

OP Gruppens bolagsstyrningsrapport (Corporate Governance Statement) har upprättats i enlighet med kreditinstitutslagen (kreditinstitutsdirektivet och tillsynsförordningen CRD4/CRR), 7 kap. 7 § i värdepappersmarknadslagen och tillämpliga delar av Finsk kod för bolagsstyrning (2015). Bolagsstyrningsrapporten ges ut separat från bolagets verksamhetsberättelse.

I rapporten ingår också vissa andra centrala förvaltningsområden om vilka aktuell information finns tillgänglig på OPs internetsidor www.op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Administration.

OP Andelslags direktion har 30.1.2018 behandlat den här bolagsstyrningsrapporten. Revisionsutskottet vid OP Gruppens förvaltningsråd har också bedömt rapporten vid sitt sammanträde. OP Gruppens revisor KPMG Oy Ab har kontrollerat att gruppen har lämnat rapporten och att rapportens beskrivning av huvuddragen i systemen för intern kontroll och riskhantering i anslutning till den finansiella rapporteringsprocessen stämmer överens med bokslutet.

Den här rapporten samt OP Gruppens bokslut, verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och årsrapport finns på OPs internetsidor www.op.fi > OP Gruppen > Medier > Rapporter.

I beslutsfattandet och förvaltningen i OP Gruppen och dess centralinstitut OP Andelslag (centralinstitutet) iakttas gällande finsk lag och de normer som meddelats med stöd av den. OP Gruppens verksamhet styrs främst av lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, kreditinstitutslagen, lagen om försäkringsbolag, lagen om andelslag och aktiebolagslagen.

OP Gruppens principer för bolagsstyrning iakttar tillämpliga delar av Finsk kod för bolagsstyrning som Värdepappersmarknadsföreningen rf antog i oktober 2015 – med beaktande av de kooperativa särdragen.

Dessutom följer OP Gruppen i sin verksamhet principerna för God affärssed (Code of Business Ethics).

2 GRUPP- OCH KONCERNSTRUKTUR SAMT FÖRVALTNINGSORGAN

2.1 Gruppstruktur

2.1.1 OP Gruppen

OP Gruppen är en kooperativ solidariskt ansvarig finansgrupp som grundades 1902. Gruppen består av självständiga andelsbanker samt gruppens centralinstitut och dess dotterföretag. Grunden för OP Gruppens framgång är fast förankrad vid att främja ägarkundernas och samarbetsparternas ekonomiska framgång, välfärd och trygghet. Att vara finländsk är en viktig del av gruppens identitet.

OP Gruppen består av 167 medlemsandelsbanker (läget 31.12.2017) och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag och närstående företag. Gruppens verksamhet baserar sig på Kooperation: att samarbeta och att dela framgången mellan alla.

OP Gruppens grunduppgift är att med sin starka kapitaltäckning och effektivitet skapa bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden.

Gruppens affärsrörelse har indelats i tre segment: bankrörelse, skadeförsäkring och kapitalförvaltning.

OP Gruppen består av två delar:
1. sammanslutningen av andelsbanker
2. den övriga OP Gruppen.

Sammanslutningen av andelsbanker utgörs av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, företagen i centralinstitutets finansiella företagsgrupp, medlemskreditinstituten i centralinstitutet och företagen i medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag av vilkas röster de ovan nämnda företagen tillsammans innehar över hälften.

OP Gruppen består av sammanslutningen av andelsbanker och sådana företag som inte ingår i sammanslutningen, men av vilkas röster företag som hör till sammanslutningen innehar över hälften. Omfattningen hos OP Gruppen skiljer sig från omfattningen hos sammanslutningen av andelsbanker genom att OP Gruppen också omfattar andra företag än kreditinstitut, finansiella institut eller tjänsteföretag. De viktigaste av de här företagen är försäkringsbolagen, som tillsammans med sammanslutningen bildar ett finans- och försäkringskonglomerat. Dessutom hör Pohjola Hälsa Ab, som bedriver sjukhusverksamhet, till OP Gruppen.

OP Gruppens och sammanslutningen av andelsbankers juridiska struktur presenteras närmare i OP Gruppens bokslut. Sammanslutningen av andelsbanker utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen och inte heller en sådan finansiell företagsgrupp som avses i kreditinstitutslagen. Centralinstitutet för sammanslutningen upprättar ett sådant konsoliderat bokslut för sammanslutningen som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

2.1.2 Andelsbankerna

Andelsbankerna är självständiga inlåningsbanker som bedriver lokal hushållsbanksrörelse. De erbjuder moderna och konkurrenskraftiga banktjänster till privat- och sme-företagskunder, till jord- och skogsbrukskunder samt till den offentliga sektorn. I huvudstadsregionen utövar Helsingforsnejdens Andelsbank motsvarande hushållsbanksrörelse. Helsingforsnejdens Andelsbank hör till centralinstitutskoncernen och dess förvaltningsmodell och förvaltningsstruktur avviker från andra andelsbanker.

Till företagsformen är andelsbankerna andelslag där grundvärdena för beslutsfattandet är principen en medlem en röst. I andelsbankerna utövas det högsta beslutsfattandet av andelsstämman eller fullmäktige, som består av ägarkunder, och som väljer bankens förvaltningsråd. Förvaltningsrådet väljer bankens styrelse.

Beslutsfattandet i Andelsbanken

Centralinstitutets förvaltningsråd har fastställt principer för intern styrning för gruppen. Principerna gäller bl.a. andelsbankens förvaltningsorgan och operativa ledning, den interna kontrollen och ersättningarna.

2.1.3 OP-förbunden

OP-förbunden är medlemsandelsbankernas regionala samarbetsorgan. Det finns 16 OP-förbund i Finland. Förbundens gränser följer i regel landskapsgränserna.

OP-förbunden utser sina representanter till OP Andelslags förvaltningsråd. Dessutom samarbetar de bl.a. inom marknadsföring, samhällsansvar och intern utbildning.

OP-förbundets möte för medlemsbankernas företrädare väljer en styrelse som företräder förbundet och handhar dess angelägenheter.

2.1.4 OP Andelslag och dess uppgifter

OP Gruppens centralinstitut är OP Andelslag, på finska OP Osuuskunta, på engelska OP Cooperative. Centralinstitutets hemvist är Helsingfors.

I Centralinstitutet innehas den högsta beslutanderätten av andelsstämman och förvaltningsrådet, som väljs av andelsstämman. De operativa besluten fattas av direktionen, som väljs av förvaltningsrådet och som består av anställda direktörer. OP Andelslag är ett andelslag som ägs av dess medlemsbanker.

Medlemmar i centralinstitutet kan vara de kreditinstitut som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, vilkas stadgar eller bolagsordning har godkänts av centralinstitutet. Om antagning av medlemmar beslutar förvaltningsrådet.

Centralinstitutets uppgift är att som centralinstitut för sammanslutningen och som företaget i toppen av det finans- och försäkringskonglomerat som OP Gruppen bildar opartiskt främja och stöda utvecklingen och samarbetet hos sina medlemskreditinstitut,

övriga företag som hör till OP Gruppen och gruppen som helhet. I det här syftet styr centralinstitutet gruppens centraliserade tjänster, utvecklar gruppens affärsrörelse, tar hand om gruppens strategiska styrning och intressebevakning samt de lednings- och tillsynsuppgifter som ankommer på centralinstitutet för sammanslutningen och företaget i toppen av finans- och försäkringskonglomeratet. Dessutom fungerar centralinstitutet som OP Gruppens strategiska ägarsammanslutning.

2.2 Mångfald i förvaltningen

Förvaltningsorganens sammansättning planeras på lång sikt. För att arbetet ska vara effektivt krävs att förvaltningsorganens expertis, kunskaper och erfarenheter är tillräckliga.

Vid beredningen av valet av ledamöter till förvaltningsorganen fästs uppmärksamhet vid det mervärde som varje person medför för sammansättningen av respektive förvaltningsorgan bl.a. så att mångfalden i förvaltningsrådet är tillräcklig och utvecklas. Mångfalden ska upprätthållas och utvecklas genom att säkerställa att de personer som väljs har mångsidiga kunskaper och erfarenheter, regional spridning samt att fördelningen enligt kön och åldersgrupper är tillräcklig i förvaltningsorganen.

Målet är att båda könen är företrädda i centralinstitutets förvaltningsråd samt i andelsbankernas förvaltningsråd och styrelser i förhållandet 60/40. För att nå målet strävas efter att på lång sikt säkerställa att, då det bland de personer som föreslås till förvaltningsorganen finns personer som till kunskaperna och erfarenheterna är jämnstarka, ska till kandidat nomineras den som företräder det kön som är i minoritet i organet.

2.3 Förändringar i OP Gruppens struktur 2017

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av 2017 totalt 167 andelsbanker (173) och deras koncernbolag samt OP Andelslagskoncernen.

Försäkringsverksamheten vid OVY Försäkring Ab lades ned och bolaget avstod frivilligt från sin koncession, varvid bolagets namn ändrades till OVY Ab. Bolaget övergick helt i OP Andelslags ägo 21.12.2017.

Under 2017 minskade antalet andelsbanker genom fusioner av andelsbanker.

Vetelin Ylipään Osuuspankki har 30.6.2017 fusionerats med Halsuan Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Halsua-Ylipään Osuuspankki.

Kuhmoisten Osuuspankki har 31.7.2017 fusionerats med Järvi-Hämeen Osuuspankki.

Karjalan Osuuspankki har 30.4.2017 fusionerats med Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki.

Vetelin Osuuspankki har 31.5.2017 fusionerats med Kaustisten Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Perhonjokilaakson Osuuspankki.

Oriveden Seudun Osuuspankki har 30.6.2017 fusionerats med Mäntän Seudun Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Pohjois-Hämeen Osuuspankki.

Pielisen Osuuspankki har 31.3.2017 fusionerats med Pohjois-Karjalan Osuuspankki.

Suonenjoen Osuuspankki, Leppävirran Osuuspankki och Pohjois-Savon Osuuspankki har 10.8.2017 godkänt en fusionsplan enligt vilken Suonenjoen Osuuspankki och Leppävirran Osuuspankki fusioneras med Pohjois-Savon Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 28.2.2018.

Auran Osuuspankki, Marttilan Osuuspankki, Pöytyän Osuuspankki, Tarvasjoen Osuuspankki och Paattisten Osuuspankki har 10.8.2017 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Auran Osuuspankki, Marttilan Osuuspankki, Pöytyän Osuuspankki och Tarvasjoen Osuuspankki fusioneras med Paattisten Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.3.2018.

Haukivuoren Osuuspankki, Heinäveden Osuuspankki, Hirvensalmen Osuuspankki, Sulkavan Osuuspankki och Suur-Savon Osuuspankki har 20.9.2017 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Haukivuoren Osuuspankki, Heinäveden Osuuspankki, Hirvensalmen Osuuspankki och Sulkavan Osuuspankki fusioneras med Suur-Savon Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för fusionen är 31.3.2018.

OP Försäkring Ab säljer hela aktiestocken i sitt baltiska dotterbolag Seesam Insurance AS jämte filialerna i Lettland och Litauen till Vienna Insurance Group (VIG). Parterna har undertecknat köpebrevet 18.12.2017. Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under 2018, förutsatt att affären får myndigheternas godkännande och att villkoren för affären uppfylls.

3 CENTRALINSTITUTETS ANDELSSTÄMMA

OP Andelslags högsta beslutande organ är andelsstämman.

3.1 Stämmans uppgifter och ärenden som behandlas på stämman

Vid den ordinarie andelsstämman behandlas de ärenden som nämns i 7 § i centralinstitutets stadgar. De är bland annat fastställande av resultaträkningen och balansräkningen samt koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen för föregående räkenskapsperiod samt val av ledamöter till förvaltningsrådet och en revisor.

3.2 Hur stämman sammankallas och vem som kan delta vid stämman

Ordinarie andelsstämma hålls årligen före utgången av maj (i praktiken i mars) på andelslagets hemort Helsingfors. Stämman sammankallas av förvaltningsrådet. Extra andelsstämma hålls då förvaltningsrådet anser att det finns skäl till det eller då en sådan stämma annars ska hållas enligt lag.

Vid stämman deltar representanterna för centralinstitutets medlemsbanker.

Andelsstämman sammankallas genom en kallelse som tidigast två månader och minst en vecka före den sista anmälningdagen delges medlemmarna skriftligt eller med datakommunikation.

3.3 Beslutsförfarandet vid stämman

Vid beräkningen av röstetalen på stämman ges en medlem på basis av insatserna lika många röster som det antal medlemsandelar i centralinstitutet som medlemmen har.

Medlemsandelsbanker med god kapitaltäckning får tilläggsröster i enlighet med centralinstitutets stadgar. Vid stämman får dock ingen medlem rösta med mer än två procent av det röstetal som är företrätt på stämman. En medlem har endast en röst vid andelsstämman, om medlemmen på grund av egna ekonomiska svårigheter på basis av

andelslagets beslut har fått ekonomiskt stöd som uppfyller kriterierna i 8 § i centralinstitutets stadgar.

3.4 Andelsstämman 2017

OP Andelslags ordinarie andelsstämma hölls i Helsingfors 21.3.2017. Stämman fastställde bokslutet för 2016, fattade beslut om disposition av överskottet, beviljade de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet och förrättade nödvändiga personval. Dessutom beslöt stämman att ändra andelslagets stadgar samt om andelslagets gåvor.

3.5 OP Gruppens nomineringskommitté

Kommittén har till uppgift att bereda och behandla förslag till centralinstitutets andelsstämma bland annat om ordförande för andelsstämman, arvodena till förvaltningsrådets ordförande, vice ordförande och ledamöter, antalet ledamöter i förvaltningsrådet, förslag till andelsstämman om vem som ska väljas till nya ledamöter i förvaltningsrådet samt vem som ska väljas till revisor och arvodet till revisorn. Dessutom lägger kommittén för förvaltningsrådet fram ett förslag till vem som ska utses till sådana ledamöter i Helsingforsnejdens Andelsbank som företräder centralinstitutet.

Kommittén har 16–32 ledamöter. Kommittén består av minst en och högst två ledamöter från varje OP-förbunds område.

Nomineringskommittén fastställde vid sitt extra sammanträde 23.8.2017 kriterierna för val av ledamöter till centralinstitutets förvaltningsråd. Vid sammansättningen av förvaltningsrådet och ledamöternas kompetenskrav beaktas att ledamöterna har tillräcklig erfarenhet och yrkesskicklighet att sköta sina uppgifter professionellt och omsorgsfullt. Förvaltningsrådet ska vara mångformigt och dess ledamöter ska ha tillräcklig kännedom om finansbranschen.

4 FÖRVALTNINGSRÅDET OCH DESS UTSKOTT

OP Andelslags förvaltningsråd

4.1 Val av förvaltningsråd, dess sammansättning och mandattid

Centralinstitutets förvaltningsråd består enligt stadgarna av minst 32 och högst 36 ledamöter som valts av andelsstämman. Till förvaltningsrådet väljs minst 16 och högst 20 ledamöter så att alla 16 OP-förbunds områden representeras av minst en ledamot i förvaltningsrådet. De här ledamöternas mandattid är tre år och av ledamöterna avgår årligen det antal som är närmast en tredjedel. Dessutom har förvaltningsrådet 16 ledamöter från OP-förbundens områden enligt en mandatfördelning mellan OP-förbunden som bestäms på basis av kapitaltäckningen hos deras medlemsbanker. Mandattiden för de här ledamöterna är tre år, om inte mandattiden före det upphör på grund av att mandatfördelningen mellan OP-förbunden ändras. Förvaltningsrådet hade 31.12.2017 36 ledamöter av vilka 4 ledamöter kom helt utanför OP Gruppen.

Till förvaltningsrådet kan inte väljas en förtroendevald eller anställd från en medlemsbank som på grund av 8 § i andelslagets stadgar har endast en röst vid andelsstämman, dvs. medlemsbanken har fått sådant ekonomiskt stöd som avses i ifrågavarande paragraf. Den övre åldersgränsen för en ledamot i förvaltningsrådet är 68 år. En ledamot som har uppnått denna ålder får dock kvarstå i sitt uppdrag till slutet av följande ordinarie andelsstämma.

4.2 Förvaltningsrådets uppgifter

Enligt centralinstitutets stadgar har förvaltningsrådet till uppgift att övervaka direktionens och verkställande direktörens förvaltning av andelslaget samt att andelslagets verksamhet handhas med sakkunskap och omsorg i överensstämmelse med lagen om andelslag samt andelslagets och OP Gruppens intresse.

Dessutom fastställer förvaltningsrådet bland annat OP Gruppens strategi, övriga gemensamma mål och verksamhetsprinciper, andelslagets operativa mål och ekonomiska mål, välja och entlediga chefdirektören som arbetar som verkställande direktör för centralinstitutet och övriga ledamöter i direktionen samt revisionsdirektören.

Enligt den arbetsordning som förvaltningsrådet fastställt hör dessutom bland annat följande uppgifter till förvaltningsrådet:

- fastställa de allmänna instruktioner som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker
- fastställa principerna för OP Gruppens kapitalplan
- fastställa risklimiter för OP Gruppens riskhanteringsförmåga och riskslag samt principer för medlemsbankernas riskklassificering samt regelbundet följa upp utvecklingen hos OP Gruppens och centralinstitutskoncernens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition
- fastställa OP Gruppens årsplan
- följa upp hur OP Gruppens gällande strategi genomförs
- utse OP Gruppens regionbanker
- fastställa principerna och verksamhetslinjerna för ersättningar för hela OP Gruppen samt besluta om ett långsiktigt ersättningssystem som gäller hela OP Gruppen och
- behandla och besluta om att utse strategiskt viktiga arbetsgrupper på grupplanet samt vilka uppgifter och ledamöter de har.

4.3 Förvaltningsrådets ordförande och vice ordförande (presidiet)

Vid sitt första sammanträde efter en ordinarie andelsstämma väljer förvaltningsrådet inom sig en ordförande och två vice ordförande för tiden fram till slutet av följande ordinarie andelsstämma.

Förvaltningsrådets ordförande och vice ordföranden bildar förvaltningsrådets presidium. Presidiet sammanträder vid behov. Presidiet fungerar som ett diskussionsforum för direktionens ordförande och vice ordförande i strategiska frågor som ur OP Gruppens och centralinstitutets synvinkel är viktiga och av stor betydelse samt för OP Gruppens personalchefer i HR-frågor där direktionen är jävig.

4.4 Förvaltningsrådets mötesrutiner och beslutsförfarande

Förvaltningsrådet sammanträder på kallelse av ordföranden eller, om denna har förhinder, av vice ordföranden i regel 6–7 gånger per år. Förvaltningsrådet är beslutfört när över hälften av ledamöterna är närvarande. De ärenden som behandlas vid sammanträdena bereds i regel av direktionen för OP Andelslag och föredras i regel av direktionens ordförande eller vice ordförande. Ärenden som föredras för förvaltningsrådet bereds i regel också i förvaltningsrådets arbetsutskott eller i förvaltningsrådets övriga utskott.

Vid sammanträdena har också OP Andelslags direktionsledamöter, revisionsdirektören samt fyra separat utsedda representanter för de anställda eller deras eventuella ersättare närvaro- och yttranderätt.

Förvaltningsrådet har fastställt bland annat följande arbetsordningar och instruktioner:

- Förvaltningsrådets arbetsordning
- Arbetsordning för förvaltningsrådets presidium
- Arbetsordning för OP Gruppens nomineringskommitté
- Arbetsordning för OP Gruppens ersättningsutskott
- Arbetsordning för förvaltningsrådets arbetsutskott
- Arbetsordning för förvaltningsrådets revisionsutskott
- Arbetsordning för förvaltningsrådets ersättningsutskott
- Arbetsordning för förvaltningsrådets riskhanteringsutskott
- Arbetsordning för nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning
- Direktionens arbetsordning
- Principer för intern styrning
- Principer för intern kontroll
- Risktagning och risktoleranssystemet
- Principer för upprättande av bokslut och principer för kapitaltäckningsanalys

Dessutom fastställer förvaltningsrådet OP Gruppens verksamhetsprinciper.

4.5 OP Andelslags förvaltningsrådsledamöter OP-förbundsvis 21.3.2017

(mandattiden för ledamöter som valts på basis av kapitaltäckningen inom parentes)

Namn, födelseår och hemort	OP-förbund och mandattid	Ställning i OP Andelslags förvaltningsråd (antalet ledningsuppdrag inom parentes) *	Huvudsyssla, titel, utbildning	Bakgrund i andelsbanken som förtroendevald
Arvio Kalle, 1964, Siikajoki	Pohjois-Pohjanmaa, 2015–(2018)	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Ruukin Osuuspankki. Studentmerkonom, MBA, AFM, APV1	
Bäckman Tiina, 1959, Uleåborg	Annan ledamot (vald utan att iaktta regionprincipen) 2017–2020	Ledamot (2)	Rautaruukin Eläkesäätiö, styrelseordförande, VHH	
Eklund Ola, 1952, Raseborg	Sydkusten, 2016–2019	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Wintem-Agency Ab, Ingenjör (högre YH)	Styrelseordförande, Andelsbanken Raseborg
Enberg Leif, 1954, Korsnäs	Österbotten, 2016–2019	Ledamot (5)	Företagare, Oy Mapromec Ab, EM	Styrelseordförande, Korsnäs Andelsbank
Eskola Tapani, 1953, Kotka	Kaakkois-Suomi, 2015–(2018)	Ledamot (3)	DI	Styrelseordförande, Kymenlaakson Osuuspankki
Harju Anne, 1969, Salla	Lappi, 2016–(2018)	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Sallan Osuuspankki, AFM	
Heinonen Jarna, 1965, S:t Karins	Varsinais-Suomi, 2015–(2018)	Ledamot (3)	Professor i företagande, Åbo handelshögskola, Åbo universitet, ED	Styrelseordförande, Åbonejdens Andelsbank

Hinkkanen Mervi, 1954, Kontiolahti	Pohjois-Karjala 2017–2020	Ledamot (2)	Koordinator, Karelia Ammattikorkeakoulu, Restonom, MBA	Styrelseordförande, Pohjois-Karjalan Osuuspankki
Hyrskyluoto Jorma, 1950, Tammerfors	Pirkanmaa, 2015–(2018)	Ledamot (3)	Ekonom	Styrelseordförande, Tampereen Seudun Osuuspankki
Hällfors Terttu, 1955, Ulvsby	Satakunta, 2017–2020	Ledamot (2)	Hälsocentralläkare, hälsocentralen i Ulvsby, med.lic.	Styrelseordförande, Länsi-Suomen Osuuspankki
Jurmu Tajja, 1976, Rovaniemi	Lappi, 2016–2019	Ledamot (4)	Advokat, Asianajotoimisto Jurmu, JM, advokatexamen, HHJ PJ	Vice ordförande för styrelsen, Pohjolan Osuuspankki
Järvi Ulla, 1952, Karleby	Keski-Pohjanmaa, 2015–(2018)	Ledamot (2)	GR-revisor, EM	Förvaltningsrådets ordförande, Karleby Andelsbank
Kaakko Marja-Liisa, 1965, Kalajoki	Keski-Pohjanmaa, 2016–2019	Ledamot (2)	Lektor, yrkeshögskolan Centria, ekonom, EM	Styrelseledamot, Kalajoen Osuuspankki
Kiander Jaakko, 1963, Helsingfors	Annan ledamot (vald utan att iaktta regionprincipen) 2015–2018	Ledamot (2)	Direktör, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, PD	
Kietäväinen Seppo, 1959, Juva	Suur-Savo, 2015–2018	Ledamot (3)	Agrolog	Styrelseordförande, Suur-Savon Osuuspankki
Kiiskinen Juha, 1956, Sulkava	Suur-Savo, 2015–(2018)	Ledamot (2)	HuK	Styrelseordförande, Sulkavan Osuuspankki
Koivula Olli, 1955, Kitee	Pohjois-Karjala, 2017–(2018)	Ledamot (2)	Verkställande direktör, Kiteen Seudun Osuuspankki, EM, agrolog	
Korkonen Jaakko, 1966, Seinäjoki	Etelä-Pohjanmaa, 2015–2018	Ledamot (2)	Lektor, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä / Koulutuskeskus Sedu, Ingenjör (högre YH), examen i undervisningsförvaltning	Styrelseordförande, Peräseinäjoen Osuuspankki
Krohns Petri, 1964, Villmanstrand	Kaakkois-Suomi, 2015–2018	Ledamot (3)	Verkställande direktör Etelä-Karjalan Osuuspankki, JK, VHH, MBA	
Kuosa-Kaartti Katja-Riina, 1973, Orimattila	Etelä-Suomi, 2016–(2018)	Ledamot (3)	CGR-revisor, Tilintarkastus Kuosa-Kaartti Oy, EM	Styrelseordförande, Orimattilan Osuuspankki
Kupsala Tuomas, 1967, Korpilahti	Keski-Suomi, 2015–(2018)	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Korpilahden Osuuspankki, EM, eMBA	
Kääriäinen Jukka, 1953, Idensalmi	Pohjois-Savo, 2015–2018	Ledamot (2)	Planerare, Folkpensionsanstalten, PM	Förvaltningsrådets ordförande, Pohjois-Savon Osuuspankki

Laine Timo, 1959, Lahtis	Etelä-Suomi, 2017–2020	Ledamot (4)	Verkställande direktör, kommerseråd Päijät-Hämeen Osuuspankki, JK, VHH, eMBA	
Luomala Juha, 1963, Valkeakoski	Pirkanmaa, 2017–2020	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Valkeakosken Osuuspankki, EM, AFM	
Mikkola Ari, 1955, Tammela	Varsinais-Suomi, 2015–(2018)	Ledamot (2)	Enhetschef, Hämeen ammattikorkeakoulu Oy, agronom	Vice ordförande för styrelsen, Lounaismaan Osuuspankki
Mäkelä Anssi, 1961, Urjala	Pirkanmaa, 2017–(2018)	Ledamot (2)	Senior Manager, Valmet Technologies Oy, DI	Styrelseordförande, Urjalan Osuuspankki
Nikola Annukka, 1960, Kyrkslätt	Etelä-Suomi, 2015–(2018)	Ledamot (4)	Administrationsdirektör, Konehuone Oy, EM, ekonom	Förvaltningsrådets ordförande, Västra Nylands Andelsbank
Näsi Olli, 1963, Vittis	Satakunta, 2016–(2018)	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Satakunnan Osuuspankki, JK, VHH, eMBA	
Palomäki Riitta, 1957, Helsingfors	Annan ledamot (vald utan att iaktta regionprincipen) 2017–2020	Ledamot (2)	EM	
Pehkonen Jaakko, 1960, Jyväskylä	Keski-Suomi, 2017–2020	Förvaltningsrådets ordförande (5)	Professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet, ED	Styrelseordförande, Keski-Suomen Osuuspankki
Pullinen Juha, 1963, Pöytyä	Varsinais-Suomi, 2015–2018	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Loimaan Seudun Osuuspankki, AFM, FtM	
Sahlström Petri, 1971, Uleåborg	Pohjois-Pohjanmaa, 2016–2019	Ledamot (3)	Dekan (Uleåborgs universitet, handelshögskolan vid Uleåborgs universitet), ED	Vice ordförande för styrelsen, Oulun Osuuspankki
Tarkkanen Olli, 1962, Seinäjoki	Etelä-Pohjanmaa, 2015–(2018)	Andra vice ordförande för förvaltningsrådet (4)	Verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki, JK, VHH, eMBA	
Väisänen Mervi, 1963, Sotkamo	Kainuu, 2016–2019	Första vice ordförande för förvaltningsrådet (7)	Lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu, EM, ekonom	Vice ordförande för styrelsen, Kainuun Osuuspankki
Väänänen Ari, 1973, Maaninka	Pohjois-Savo, 2015–(2018)	Ledamot (3)	Verkställande direktör, Maaningan Osuuspankki, JK, VHH	
Ylimartimo Arto, 1959, Oulunsalo	Annan ledamot (vald utan att iaktta regionprincipen) 2017–2020	Ledamot (2)	Styrelseordförande, Asylum Oy EM, CGR	

4.6 Förvaltningsrådets verksamhet 2017

Förvaltningsrådet sammanträdde nio gånger under året. Ordförande för förvaltningsrådet var Jaakko Pehkonen och vice ordföranden Mervi Väisänen och Olli Tarkkanen. De övriga ledamöterna i förvaltningsrådet beskrivs på sidan 11–13. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 95.

Under 2017 behandlade och fattade förvaltningsrådet beslut om bland annat:

- Den långfristiga utvecklingen av centralinstitutskoncernens förvaltning
- Principerna för upprättande av bokslut och principerna för kapitaltäckningsanalys i kreditinstitut
- OP Gruppens bokslut 2016
- Uppdateringen av planen för affärsområdet Hälso- och välbefinnandetjänster
- Principerna för intern styrning
- Ändringar i andelsbankernas modellstadgar
- OPs program för förnyande av kompetensen
- OP Gruppens ICAAP/ILAAP-utredningar
- Resolutionsmyndigheternas krav i fall av krissituationer
- Verkställandet av strategin OP 2016
- Förvaltningsrådets roll som en del av gruppgemenskapen
- Stärkningen av förvaltningsrådets tillsynsroll (utkast till ändring av stadgar och arbetsordning)
- Uppdatering av Principer för styrsystemet som det solidariska ansvaret förutsätter
- Huvudlinjerna för OP Gruppen 2018
- Bankrörelsens framtidsbild 2020 och våra centrala val
- Fastställande av OP Gruppens årsplan för 2018IFRS9-lägesöversikt
- Mottagarna av Gebhard-medaljerna
- Val av ny chefdirektör.

4.7 Förvaltningsrådets utskott

Förvaltningsrådet valde för ett år i taget inom sig vid det konstituerande mötet våren 2017 fem utskott: arbetsutskottet, revisionsutskottet, ersättningsutskottet och riskhanteringsutskottet samt nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning. Dessutom jämställs presidiet med utskotten. Utskotten är organ som fungerar som stöd för förvaltningsrådet och de har i regel ingen självständig beslutanderätt.

Förvaltningsrådet utser också inom sig ledamöterna i de utskott som rapporterar till förvaltningsrådet samt ordföranden och vice ordföranden för revisionsutskottet och riskhanteringsutskottet samt fastställer utskottens arbetsordning.

4.7.1 Arbetsutskottet

Förvaltningsrådets arbetsutskott består av förvaltningsrådets ordförande och vice ordförande samt sex andra ledamöter som förvaltningsrådet årligen utser inom sig. Förvaltningsrådets ordförande är ordförande för arbetsutskottet.

Arbetsutskottets uppgift är att biträda förvaltningsrådet med att bereda OP Gruppens strategi och följa upp hur den genomförs, delta med att bereda betydande frågor för gruppen samt ta hand om att de följs upp. Arbetsutskottet ska också behandla frågor som är centrala i anslutning till samarbetet inom gruppen och genomföringen av

gruppens verksamhetsprinciper. Dessutom ska arbetsutskottet bland annat:

- bereda betydande ärenden som tas upp av förvaltningsrådet och följa upp verkställandet av förvaltningsrådets beslut
- fungera som diskussionsforum för OP Gruppens ledning i frågor som gäller gruppens strategi och andra betydande ärenden
- fungera som kontakt mellan förvaltningsrådet och direktionen bl.a. för att säkerställa informationsgången
- behandla organisationsförändringar som gäller centralinstitutets högsta ledning
- kan ge rekommendationer och utlåtanden till direktionen i prissättningsfrågor mellan andelsbankerna och företagen som hör till centralinstitutetskoncernen
- kan ge rekommendationer till direktionen i strategiska ärenden som gäller OP Gruppen.

Arbetsutskottet sammanträder på kallelse av ordföranden cirka 8–11 gånger per år. Centralinstitutets direktion bereder ärendena som behandlas vid sammanträdena.

Ledamöterna i arbetsutskottet är:

Namn och födelseår	Roll	Utbildning	Huvudsyssla, titel
Jaakko Pehkonen, 1960	Ordförande	ED	Professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet
Mervi Väisänen, 1963	Vice ordförande	EM, ekonom	Lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu
Olli Tarkkanen, 1962	Ledamot	JK, VH, eMBA	Verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki
Kalle Arvio, 1964	Ledamot	Studentmerkonom, MBA, AFF, APV1	Verkställande direktör, Ruukin Osuuspankki
Leif Enberg, 1954	Ledamot	EM	Företagare, Oy Mapromec Ab
Tapani Eskola, 1953	ledamot	DI	
Jorma Hyrskyluoto, 1950	Ledamot	Ekonom	
Timo Laine, 1959	Ledamot	JK, VH, eMBA	Verkställande direktör, kommerseråd, Päijät-Hämeen Osuuspankki
Juha Pullinen, 1963	Ledamot	AFM, FtM	Verkställande direktör, Loimaan Seudun Osuuspankki

4.7.1.1 Arbetsutskottets verksamhet 2017

Arbetsutskottet sammanträdde tio gånger under året. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 96.

I arbetsutskottets sammanträden deltog utöver utskottets ledamöter direktionens ordförande och vice ordförande och som sekreterare fungerade förvaltningsrådets sekreterare.

Arbetsutskottet har vid sammanträdena berett ärenden som tas upp på förvaltningsrådets sammanträden samt gått igenom andra centrala beredningsärenden som gäller gruppen.

4.7.2 Revisionsutskottet

Förvaltningsrådet väljer vid sitt konstituerande möte inom sig för ett år i taget till revisionsutskottet 4 ledamöter, och utser bland dem en ordförande och en vice ordförande, samt som permanenta expertledamöter för tre år i taget eller till slutet av förvaltningsrådets mandattid 3 verkställande direktörer för andelsbanker. Den som är

ledamot av revisionsutskottet får inte i arbets- eller tjänsteförhållande delta i den dagliga ledningen av ett sådant kreditinstitut som omfattas av utskottets uppdrag. Av ledamöterna i utskottet ska minst en ledamot som har tillräckliga kunskaper i redovisning eller revision vara en OP Gruppen utomstående företrädare.

Revisionsutskottet ska ha tillräckliga kunskaper i redovisning, bokföring, ekonomisk rapportering och bokslutspraxis samt internrevision. Revisionsutskottets ordförande ska ha specialkunskaper (special knowledge and experience) inom tillämpning av bokslutsprinciper och interna kontrollprocesser.

Revisionsutskottets uppgift är att biträda förvaltningsrådet med att säkerställa att centralinstitutskoncernen och OP Gruppen har ett adekvat och fungerande system för intern kontroll som täcker hela verksamheten samt att se till att tillsynen över centralinstitutskoncernens och OP Gruppens bokföring och medelsförvaltning är ordnad på ett ändamålsenligt sätt.

Utskottet har också till uppgift att kontrollera att centralinstitutskoncernens och OP Gruppens verksamhet och interna kontroll är organiserad så som lagen, föreskrifterna och ett gott bolagsstyrningssystem förutsätter samt att övervaka verksamheten hos internrevisionen.

Revisionsutskottet bistår också för sin del förvaltningsrådet med att säkerställa att centralinstitutskoncernen administreras sakkunnigt och omsorgsfullt på ett sätt som främjar OP Gruppens konkurrenskraft och framgång.

Dessutom ska revisionsutskottet bland annat:

- bereda gruppens bokslutsprinciper och principer för kapitaltäckningsanalys för fastställande av förvaltningsrådet
- för sin del övervaka den finansiella rapporteringen
- för sin del övervaka att lagar, föreskrifter och andra bestämmelser efterlevs
- övervaka att god affärssed iakttas
- övervaka internrevisionens verksamhet och effektivitet
- bedöma den interna kontrollens täckning, funktion och effektivitet
- för sin del behandla frågor i anslutning till myndigheternas tillsyn
- behandla och bedöma frågor som ansluter sig till revisionen och revisorerna.

Revisionsutskottet sammanträder i regel fyra gånger per år.

Ledamöterna i revisionsutskottet är:

Namn och födelseår	Roll	Utbildning	Huvudsyssla, titel
Jarna Heinonen, 1965	Ordförande	ED	Professor i företagande, Åbo handelshögskola, Åbo universitet
Riitta Palomäki, 1957	Vice ordförande	EM	
Jaakko Kiander, 1963	Ledamot	PD	Direktör, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen
Katja Kuosa-Kaartti, 1973	Ledamot	EM	CGR-revisor, Tilintarkastus Kuosa-Kaartti Oy
Anne Harju, 1969	Expertledamot (2017–2018)	AFM	Verkställande direktör, Sallan Osuuspankki
Petri Krohns, 1964	Expertledamot (2017–2018)	JK, VH, MBA	Verkställande direktör, Etelä-Karjalan Osuuspankki
Ari Väänänen, 1973	Expertledamot (2016–2018)	JK, VH	Verkställande direktör, Maaningan Osuuspankki

4.7.2.1 Revisionsutskottets arbete 2017

Revisionsutskottet sammanträdde åtta gånger under året. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 91.

Utöver ledamöterna och expertledamöterna har också företrädare för revisorerna samt den direktionsledamot som ansvarar för ekonomin och revisionsdirektören deltagit i sammanträdena.

4.7.3 Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet består av förvaltningsrådets ordförande, vice ordförande som är första ställföreträdare för ordförande samt högst tre övriga ledamöter som förvaltningsrådet årligen utser. Som ledamot i utskottet kan vara en person som hör till förvaltningsrådet och som inte står i arbets- eller tjänsteförhållande till ett företag som hör till OP Gruppen.

Ersättningsutskottets uppgift är att bland annat styra och övervaka utvecklingen av ledningens och de anställdas löner och ersättningar i OP Gruppen, bedöma hur ersättningssystemen fungerar för att se till att ersättningarna följer gruppens värden, strategi, mål, riskpolicyer och kontrollsystem samt bedöma ersättningssystemens incitament och andra effekter på hanteringen av risker, kapital och likviditet. Dessutom fastställer utskottet bland annat mätarna för OP Gruppens personalfond och utfallet för mätarna samt fastställer vilka personer som omfattas av OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem för ledningen och fastställer beloppet för den intjänade ersättningen.

Dessutom ska ersättningsutskottet bland annat:

- ge en helhetsbedömning på OP Grupplanet om hur förutsättningarna för ersättningarna uppfylls beträffande konsolideringsgruppens totala resultat och dess utveckling, kapitalbasens tillräcklighet, kreditvärdigheten både beträffande ekonomiska och andra faktorer i första hand före utbetalningen av ersättningarna respektive år samt utbetalningen av uppskjutna poster
- fastställa struktur- och andra förändringar som gäller utvecklingen av ersättningarna
- fastställa de allmänna villkoren för OP Gruppens ersättningssystem bl.a. beträffande uppdateringar som beror på ändringar i reglering, lagstiftning och avtal
- årligen fastställa grunderna för OP Gruppens lönetabell och bedömning av tjänsters svårighetskategori
- fastställa risktagningsuppgifter vilkas innehavare med sin verksamhet kan påverka gruppens, företagets eller andelsbankens riskposition
- övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna för ersättningar och ersättningssystem efterlevs i hela OP Gruppen
- övervaka avlöning och ersättningar för personer som i OP Gruppen ansvarar för riskhanteringen och tillsynsfunktioner som är oberoende av affärsrörelserna
- för centralinstitutets förvaltningsråd bereda förslag om bl.a. de allmänna principerna för ersättningar i OP Gruppen
- ge rekommendationer om principer för andelsbankernas och OP-Fastighetscentralernas lednings ersättningar och löner
- årligen fastställa rekommendationer om arvodet för de förtroendevalda.

Ledamöterna i ersättningsutskottet är:

Namn och födelseår	Roll	Utbildning	Huvudsyssla, titel
Jaakko Pehkonen, 1960	Ordförande	ED	Professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet
Mervi Väisänen, 1963	Vice ordförande	EM	Lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu
Taija Jurmu, 1976	Ledamot	JM, advokatexamen, HHJ PJ	Advokat, Asianajotoimisto Jurmu
Annikka Nikola, 1960	Ledamot	EM, ekonom	Administrationsdirektör, Konehuone Oy
Seppo Kietäväinen, 1959	Ledamot	Agrolog	

4.7.3.1 Ersättningsutskottets verksamhet 2017

Ersättningsutskottet hade åtta sammanträden 2017. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 100.

Utskottet bestod av förvaltningsrådets ordförande, vice ordförande som är första ställföreträdare för ordförande samt Taija Jurmu, Annukka Nikola och Seppo Kietäväinen. I utskottets sammanträden deltog utöver utskottets ledamöter också OP Gruppens personaldirektör.

4.7.4 Riskhanteringsutskottet

Förvaltningsrådet väljer för ett år i taget inom sig till riskhanteringsutskottet fyra ledamöter med tillräckliga kunskaper om kreditinstitut och OP Gruppens risktagningsförmåga och riskprinciperna i gruppens strategi, och utser bland dem en ordförande och en vice ordförande, samt till permanenta expertledamöter 3 verkställande direktörer för andelsbanker som förvaltningsrådet inom sig utser separat. Minst en ledamot i utskottet ska vara en OP Gruppen utomstående företrädare.

Riskhanteringsutskottet ska biträda förvaltningsrådet i frågor som gäller centralinstitutskoncernens och gruppens risktagning och riskhantering samt i den riskbaserade övervakningen av att den verkställande ledningen iakttar en risktagning som är förenlig med gruppstrategin och de risklimiter som förvaltningsrådet fastställt.

Riskhanteringsutskottet bistår förvaltningsrådet med att säkerställa att riskhanteringssystemet är adekvat och att man inte tar så stora risker i verksamheten att det äventyrar kontinuiteten i verksamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller genomföringen av strategin.

Utskottet ska bedöma huruvida de avgifter som centralinstitutet och dess koncern tar ut för tjänster som binder kapital motsvarar deras affärsmodell och principerna för risker i strategin samt om det visar sig att så inte är fallet, bereda en plan för att korrigera läget. Utskottet ska biträda förvaltningsrådets ersättningsutskott med att upprätta sunda ersättningssystem.

Riskhanteringsutskottet verkställer sin uppgift bland annat genom att:

- För fastställande av förvaltningsrådet bereda principerna för gruppens risktagnings- och risktoleranssystem, principerna för det ledningssystem som det solidariska ansvaret förutsätter, gruppens risklimiter samt gruppens kapitalplan.

- Övervaka att riskpolicyn följer gruppstrategin och risklimiterna; beloppet och kvaliteten hos gruppens och dess företags kapital, resultatutveckling, riskposition samt att riskpolicyn, risklimiterna och kontrollgränserna följs.
- Bedöma tillräckligheten hos gruppens risklimitsystem, gruppens riskposition på basis av riskanalyser samt på basis av olika rapporter bedöma kvaliteten och tillräckligheten hos gruppens riskhantering och kapitaltäckning.
- Följa upp utvecklingen av andelsbankernas riskklasser, verksamheten hos direktions Balans- och riskhanteringsutskott, riskbedömningar av tillsynsmyndigheter, utvecklingen av regleringen i anslutning till gruppens verksamhet ur riskhanteringssynpunkt.

Ledamöterna i riskhanteringsutskottet är:

Namn och födelseår	Roll	Utbildning	Huvudsyssla, titel
Ola Eklund, 1952	Ordförande	Ingenjör (högre YH)	Verkställande direktör, Wintem-Agency Ab
Arto Ylimartimo, 1959	Vice ordförande	EM, CGR	Styrelseordförande, Asylum Oy
Tiina Bäckman, 1959	Ledamot	VHH	Rautaruukin Eläkesäätio, styrelseordförande
Petri Sahlström, 1971	Ledamot	ED	Dekan, Uleåborgs universitet, handelshögskolan vid Uleåborgs universitet
Tuomas Kupsala, 1967	Expertledamot (2017–2018)	EM, eMBA	Verkställande direktör, Korpilahden Osuuspankki
Juha Luomala, 1963	Expertledamot (2017–2020)	EM, AFM	Verkställande direktör, Valkeakosken Osuuspankki
Olli Näsi, 1963	Expertledamot (2017–2018)	JK, VH, eMBA	Verkställande direktör, Satakunnan Osuuspankki

4.7.4.1 Riskhanteringsutskottets verksamhet 2017

Riskhanteringsutskottet sammanträdde sex gånger under året. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 98.

I utskottets sammanträden har under året utöver ledamöterna och sekreteraren deltagit ordföranden för OP Andelslags direktion, den ledamot i direktionen som ansvarar för riskhanteringen och den ledamot i direktionen som ansvarar för ekonomin.

4.7.5 Nomineringskommittén för Centralinstitutskoncernens ledning

Nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning består av förvaltningsrådets ordförande, första vice ordförande och i enlighet med förvaltningsrådets beslut en eller flera ledamöter av förvaltningsrådet.

Nomineringskommittén bereder för förvaltningsrådet förslag till ledamöter i centralinstitutets direktion, revisionsdirektör och compliance-ansvarig, till befattningsbeskrivningar för dem samt justeringar i beskrivningarna och förslag till att upphäva uppgifter. Dessutom fattar kommittén beslut om löner, justeringar av löneförmåner och ersättningar för direktionsledamöterna och revisionsdirektören.

Nomineringskommittén ska bedöma direktionsledamöternas, revisionsdirektörens och den compliance-ansvarigas tillförlitlighet, lämplighet och kompetens samt behandla efterträdarplaner för direktionsledamöterna och revisionsdirektören. Kommittén biträder förvaltningsrådet bland annat med att bedöma de uppgifter och färdigheter, den erfarenhet och mångfald som krävs i direktionsarbetet samt den tid som åtgår för uppdraget som

ledamot, att bedöma direktionens sammansättning, arbete och enskilda ledamöter samt att bedöma valgrunderna och valförfarandet för den verkställande ledningen.

Ledamöterna i nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning är:

Namn och födelseår	Roll	Utbildning	Huvudsyssla, titel
Jaakko Pehkonen, 1960	Ordförande	ED	Professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet
Mervi Väisänen, 1963	Vice ordförande	EM	Lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu
Taija Jurmu, 1976	Ledamot	JM, advokatexamen, HHJ PJ	Advokat, Asianajotoimisto Jurmu
Annukka Nikola, 1960	Ledamot	EM, ekonom	Administrationsdirektör, Konehuone Oy

4.7.5.1. Verksamheten hos nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning 2017

Nomineringskommittén sammanträdde 12 gånger under 2017. Ledamöternas deltagandeprocent var 100.

5 OP GRUPPENS CHEFDIREKTÖR OCH OP ANDELSLAGS VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR SAMT DIREKTION

5.1 OP Gruppens chefdirektör

Ordföranden för centralinstitutets direktion (chefdirektören) har som uppgift att leda OP Gruppen, centralinstitutet samt centralinstitutskoncernen och svara för deras strategiska ledning i enlighet med det av förvaltningsrådet fastställda strategiska målet, svara för gruppgemenskapen samt leda och utveckla direktionsarbetet. Chefdirektörens uppgift är också att leda ordet vid direktionssammanträdena samt se till att direktionsverksamheten är effektiv och att direktionen ombesörjer alla uppgifter som hör till direktionen.

Chefdirektören är också ordförande för styrelserna för centralinstitutskoncernens kreditinstitut som bedriver företagsbanksrörelse samt hushållsbanksrörelse i huvudstadsregionen, skadeförsäkringsbolag och kapitalförvaltningsbolag samt OP-Tjänster Ab och OP Kundtjänster Ab.

Som verkställande direktör för centralinstitutet bär chefdirektören enligt lagen ansvar för centralinstitutets operativa ledning i enlighet med förvaltningsrådets och direktionens anvisningar och föreskrifter.

Förvaltningsrådet utser chefdirektören som verkar som verkställande direktör för centralinstitutet och beslutar om chefdirektörens anställningsvillkor.

Chefdirektörens främsta ansvarsområden fastställs i en befattningsbeskrivning som förvaltningsrådet godkänner separat.

OP Gruppens chefdirektör var 2017 ekonomie magister, bergsrådet Reijo Karhinen. Han har varit chefdirektör för OP Gruppen sedan 2007. Information om ersättningarna till chefdirektören finns nedan i avsnittet om ersättningar.

OP Andelslags förvaltningsråd utnämnde vid sitt sammanträde 20.9.2017 Timo Ritakallio till OP Gruppens nya chefdirektör, ordförande för OP Andelslags direktion samt ordförande för OP Företagsbanken Ab:s styrelse från 1.3.2018.

Till ställföreträdande chefdirektör och ordförande för OP Andelslags direktion samt OP Företagsbanken Abp:s styrelse utnämndes Tony Vepsäläinen, direktör för grupptjänster, från 1.2.2018 tills Timo Ritakallio börjar som OP Gruppens chefdirektör.

5.2 OP Andelslags direktion

5.2.1 Val av direktion, dess sammansättning och mandattid

Centralinstitutet har en direktion som fungerar som styrelse. Direktionen består av ordföranden, som arbetar som verkställande direktör och som benämns chefdirektör, av chefdirektörens ställföreträdare, som fungerar som vice ordförande för direktionen, samt, enligt vad som förvaltningsrådet beslutar, av minst fyra och högst nio övriga ledamöter.

Direktionsledamöterna ska ha tillräcklig allmän kunskap om finansbranschen, om ekonomiska ärenden och om centralinstitutet och dess koncern samt om OP Gruppens affärsrörelse och annan kompetens som uppgiften kräver.

OP Gruppens direktionsledamöter 2017:

Reijo Karhinen, f. 1955 (i direktionen till 31.1.2018)

Chefdirektör, verkställande direktör för OP Andelslag

I direktionen sedan 1994, ordförande sedan 2007

Bergsråd, ekonomie magister, hedersdoktor vid Åbo handelshögskola, Östra Finlands universitet och Villmanstrands tekniska universitet

Tidigare central arbetserfarenhet:

Andelsbankscentralen anl: verkställande direktör 1997–2006, funktionsdirektör 1994–1996

Kuopion Osuuspankki: verkställande direktör 1990–1994

Savonlinnan Osuuspankki, verkställande direktör 1988–1990

Varkauden Osuuspankki, verkställande direktör 1985–1988

Juvan Osuuspankki: biträdande direktör 1979–1984

Centrala förtroendeuppdrag:

Liikesivistysrahasto: styrelseordförande

Försvarsfrämjandet rf: styrelseordförande

Stödföreningen Nya barnsjukhuset: vice ordförande för styrelsen

HelsingforsMissionen: delegationsordförande

Unico Banking Group: styrelseledamot

Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf: ledamot i styrelsen och styrelsens arbetsutskott

---

Tony Vepsäläinen, f. 1959

Direktör för grupptjänster, chefdirektörens ställföreträdare

Vice ordförande

I direktionen sedan 2006

Juris kandidat, eMBA

Tidigare central arbetserfarenhet:

OP-Pohjola anl: Affärsrörelsedirektör 2011–2014

OP-Centralen anl: verkställande direktör 2007–2010

Tampereen Seudun Osuuspankki: verkställande direktör 1998–2006
Åbonejdens Andelsbank: vice verkställande direktör 1996–1998
Kuopion Osuuspankki: bankdirektör 1993–1996
Sparbanken i Finland SBF Ab: ersättare för regiondirektören 1992–1993
Pohjois-Savon Säästöpankki: chefsuppdrag 1985–1992

Centrala förtroendeuppdrag:

Automatia Pankkiautomaatit Oy: styrelseordförande
Andelslaget Finlands Bostadsmässa: förvaltningsrådets ordförande

---

Karri Alameri f. 1963

Affärsråelsedirektör, kapitalförvaltning
I direktionen sedan 2015
Ekonom, CEFA

Tidigare central arbetserfarenhet:

OP Andelslag: affärsområdesdirektör, kapitalförvaltning, placeringsverksamhet
Pohjola Kapitalförvaltning Ab: verkställande direktör 2012–2014
OP-Pohjola anl: affärsområdesdirektör, kapitalförvaltning 2013–2014
OP-Livförsäkrings Ab:s vice verkställande direktör, placeringsdirektör 2009–2012
Danske Capital, Sampo Bank Abp: vice verkställande direktör 2007–2008
Mandatum Kapitalförvaltning Ab: vice verkställande direktör 2004–2006
Carnegie Kapitalförvaltning Finland Ab, placeringsdirektör 1997–2003

Centrala förtroendeuppdrag:

Access Capital Partners Group S.A.: styrelseledamot
Cinia Group Ab: styrelseledamot

Carina Geber-Teir, f. 1972

Direktör, Kundupplevelse och kommunikation
I direktionen sedan 2009
Politices magister

Tidigare central arbetserfarenhet:

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma: kommunikationsdirektör 2002–2009

Centrala förtroendeuppdrag:

Yle: styrelseledamot
Unico Banking Group: ledamot av kommunikationskommittén

Jari Himanen, f. 1962

Direktör, Gruppstyrning och kundrelationer
I direktionen sedan 2014
Merkonom, eMBA

Tidigare central arbetserfarenhet:

Etelä-Karjalan Osuuspankki: verkställande direktör 2009–2014

Andelsbankscentralen anl: bankdirektör, säljkanaler och säljstöd, 2007–2009
Andelsbankscentralen anl: bankdirektör, styrning av medlemsbanker 2002–2006
Kuusamon Osuuspankki: verkställande direktör 1997–2001
Pohjolan Osuuspankki: bankdirektör 1994–1997
Iisalmen Osuuspankki: bankdirektör 1989–1994
Etelä-Savon Osuuspankki: bankdirektör 1986–1989
Koillis-Savon Osuuspankki: kreditchef 1985–1986

Centrala förtroendeuppdrag:

-

Olli Lehtilä, f. 1962

Affärsrörelsedirektör, skadeförsäkring
I direktionen sedan 2014
Agronomie- och forstmagister, eMBA

Tidigare central arbetserfarenhet:

Helsingfors OP Bank Abp: verkställande direktör 2011–2014
Tampereen Seudun Osuuspankki, verkställande direktör 2006–2010, vice verkställande direktör 1999–2006
Päijät-Hämeen Osuuspankki: direktör för företagsbanken 1997–1998
Postbanken Ab: olika chefs- och expertuppdrag 1993–1997
Sparbanken i Finland - SBF Ab: olika chefsuppdrag 1992–1993
Sb-Service Ab: chefspraktikant 1990–1992

Centrala förtroendeuppdrag:

Helsingforsregionens handelskammare: delegationsledamot
Ilmarinen: styrelseledamot
Pellervon taloustutkimus PTT ry: styrelseledamot
Unico Banking Group: Bancassurance Committee: ledamot

Harri Luhtala, f. 1965

Ekonomidirektör
I direktionen sedan 2007
Ekonomie magister

Tidigare central arbetserfarenhet:

OP-Pohjola-gruppen: olika expert- och chefsuppdrag 1989–2007

Centrala förtroendeuppdrag:

VTS-fonden: styrelseordförande
Stabilitetsfonden: styrelseledamot
Finlands Näringslivs ekonomi- och skatteutskott: styrelseledamot

Harri Nummela, f. 1968

Direktör, Digitala affärer och nya affärsrörelser
I direktionen sedan 2014 och tidigare 2007–2010
Juris kandidat, eMBA

Tidigare central arbetserfarenhet:

OP Andelslag: Affärsrörelsedirektör, kapitalförvaltning 2014–2015
OP-Tjänster Ab: verkställande direktör 2011–2014
OP-Centralen anl: direktionsledamot, direktör för funktionen Bank- och placeringstjänster
2007–2010, avdelningschef 1998–2006
OP-Fondbolaget Ab: verkställande direktör 1997–2006
Tampereen Seudun Osuuspankki: verkställande direktör 1992–1997

Centrala förtroendeuppdrag:

Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf: ledamot i näringspolitiska utskottet
Finlands Ishockeyförbund: ordförande

Erik Palmén, f. 1959

Riskhanteringsdirektör
I direktionen sedan 2010
Ekonomie magister, diplomingenjör

Tidigare central arbetserfarenhet:

Nordea Bank Finland Abp: olika expert- och chefsuppdrag 1987–2009

Centrala förtroendeuppdrag:

VTS-fonden: vice ordförande för delegationen
Ersättningsfonden för investerare: ordförande
Unico Banking Group: ledamot av riskhanteringsutskottet

Jouko Pölönen, f. 1970

Affärsrörelsedirektör, bankrörelse
I direktionen sedan 2014
Ekonomie magister, eMBA

Tidigare central arbetserfarenhet:

Helsingforsnejdens Andelsbank (tidigare Helsingfors OP Bank Abp): verkställande direktör
2014–
OP Företagsbanken Abp (tidigare Pohjola Bank Abp): verkställande direktör 2013–
Pohjola Försäkring Ab: verkställande direktör 2010–2014
Pohjola Bank Abp: ekonomi- och finansdirektör 2009–2010 och riskhanteringsdirektör
2001–2008
PricewaterhouseCoopers: CGR-revisor 1999–2001 och revisor 1993–1999

Centrala förtroendeuppdrag:

Unico Banking Group: styrelseledamot

Outi Taivainen, f. 1968

Personaldirektör
I direktionen sedan 2015
Ekonomie magister

Tidigare central arbetserfarenhet:

Kone: HR-direktör för Centraleuropa och Nordeuropa 2012–2015
HR House Oy: Verkställande direktör 2009–2011
Nokia: Olika chefs- och expertuppdrag 1993–2008

Centrala förtroendeuppdrag:

Finlands Näringsliv EK: ledamot i utskottet för kunnig arbetskraft
Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf: ledamot i arbetsmarknadsutskottet
Unico Banking Group: ledamot i HR-kommittén

Leena Kallasvuo, f. 1956

Revisionsdirektör
Deltagit i direktionens sammanträden sedan 2010
Ekonomie magister

Tidigare central arbetserfarenhet:

Finansinspektionen: olika expert och chefsuppdrag 2005–2010
Trema Finland Oy: projektchef 2000–2005
Aktia Sparbank: avdelningschef 1997–2000
Sparbankernas Central-Aktie-Bank: olika expert- och chefsuppdrag 1983–1996

Centrala förtroendeuppdrag:

-

Chefdirektören och direktionens övriga ledamöter samt revisionsdirektören väljs och entledigas av förvaltningsrådet som också beslutar om arbetsfördelningen mellan ledamöterna i direktionen.

Mandattiden för ledamöterna i direktionen samt för revisionsdirektören fortsätter tills vidare, dock högst till pensionsåldern enligt OP Gruppens pensionssystem. Mandattiden kan upphöra innan dess, om ifrågavarande person anhåller om avsked eller entledigas.

5.2.2 Direktionens uppgifter

Direktionen har till uppgift att leda centralinstitutets och dess koncerns verksamhet i enlighet med lagen om andelslag, annan lagstiftning, myndighetsföreskrifter och centralinstitutets stadgar. Direktionen ska omsorgsfullt främja OP Gruppens, dess centralinstituts och dess koncerns intresse.

Direktionens uppgifter består i enlighet med direktionens roll av uppgifter i anslutning till OP Gruppens styrning och ledningen av centralinstitutskoncernen samt ledningen och förvaltningen av centralinstitutskoncernens moderföretag (centralinstitutet).

Inom gruppstyrningen består direktionens uppgift av att:

- Styra sammanslutningens verksamhet och ge de kreditinstitut som hör till sammanslutningen anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning samt anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av sammanslutningens konsoliderade bokslut.
- Övervaka att också att de företag som hör till sammanslutningen i sin verksamhet efterlever lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller deras finansiella ställning, sina stadgar och bolagsordningar samt centralinstitutets anvisningar
- Ge i 4 kap. i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda samtycke till att ett medlemskreditinstitut får undantas från tillämpningen av de i lagen närmare nämnda bestämmelserna om kapitalbaskrav, exponeringar, likviditetskrav, offentliggörande av information om kreditrisken samt kvalitativ riskhantering, om direktionen inte inom de gränser som direktionen fastställt har delegerat uppgifterna till organ eller tjänstemän.
- Styra OP Gruppen och verkställa gruppstrategin i enlighet med förvaltningsrådets linjer.
- Till förvaltningsrådet lägga fram ett förslag till OP Gruppens strategi samt operativa och ekonomiska mål.
- Bereda årsplanen och lägga fram den för förvaltningsrådet för fastställelse.
- Upprätta det konsoliderade bokslut som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.
- Besluta om betydande investeringar om inte direktionen inom gränser som den bestämt lämnat dessa beslut till tjänstemän eller organ som den bestämt.
- Fastställa arbetsordningar för OP Gruppens riskhanteringsutskott och kreditriskkommitté samt utse ledamöter till dem.

Då det gäller ledningen av centralinstitutskoncernen är det direktionen som styrelse för hela koncernen som drar upp riktlinjerna för de frågor som angetts i dotterföretagens arbetsordningar. Direktionen ansvarar för den operativa ledningen av hela centralinstitutskoncernen. Inom ledningen av centralinstitutskoncernen ska direktionen bland annat:

Behandla och dra upp riktlinjer för

- koncernens riskpolicy samt riskhanterings-, kapitalutvärderings- och balanshanteringspolicy jämte centrala anvisningar för dem
- koncernens policyer beträffande upplåning, kapitalbelopp och investeringar
- principerna för dotterföretagens utdelningspolicy och riktlinjer om nivån på utdelningarna
- principerna för medlemsbankernas servicetariffer
- verkställandet av investeringar eller företagsköp, företagsförsäljningar eller företagsarrangemang som är strategiskt eller ekonomiskt betydande och som påverkar koncernbolags verksamhet
- koncernens personalpolitik (inkl. principerna för avlöning och ersättningar samt andra anställningsförmåner) i enlighet med närmare linjer som förvaltningsrådet eller dess utskott fastställt
- genomföra gruppstrategin i centralinstitutskoncernen samt övervaka hur den genomförs
- koncernens kommunikationspolicy och varumärkespolicy samt de centrala principerna för dessa
- koncernens policy och principer för utläggning
- koncernens ICT-arkitekturpolicy och ICT-policy
- den årliga affärsplanen samt övervaka att den genomförs

- principerna och förfaringssätten för att säkerställa lämplighetsprovningen hos de personer som ansvarar för ledningen av koncernens bolag
- val och entledigande av dotterföretags verkställande direktörer och deras ställföreträdare samt fastställa villkor för deras löneförmåner och andra förmåner, om beslut och riktlinjer som gäller de här inte hör till uppgifterna för förvaltningsrådets ersättningsutskott
- de centrala principerna för compliance-policyn och compliance-verksamheten
- den centrala organisationsstrukturen och ledningssystemet för bolagen i koncernen
- beskrivningen av den interna kontrollen och övervakningen av om den interna kontrollen är tillräcklig i bolagen

fastställa

- en uppgiftsbeskrivning för centralinstitutskoncernens bankrörelse samt ledamöterna i den
- en uppgiftsbeskrivning för Underwriting-ledningen samt ledamöterna i den
- centralinstitutskoncernens lednings- och beslutssystem

ge ett utlåtande över

- ICAAP-rapporten samt risk- och kapitaltäckningsanalysen (ORSA)
- betydande ändringar i betalningsgrunden för ansvarsskulden, t.ex. ändringar i diskonteringsräntan
- beräkningsgrunderna för utjämningsbeloppet och ändringar i dem

Då det gäller ledningen och förvaltningen av centralinstitutet har direktionen som uppgift att bl.a.:

- bereda föredragningslistor för förvaltningsrådet och dess utskott samt att för förvaltningsrådet lägga fram förslag om bl.a.
  - centralinstitutets och centralinstitutskoncernens operativa och ekonomiska mål
  - viktiga och omfattande ärenden i centralinstitutets och centralinstitutskoncerns verksamhet som gäller gruppens intresse, rättigheter och utveckling för att sammankalla andelsstämman
- verkställa andelsstämmans och förvaltningsrådets beslut
- besluta om grundprinciperna för centralinstitutets och dess koncerns företags ersättningssystem till den del som beslut om dem inte hör till förvaltningsrådets uppgifter
- fastställa centralinstitutets organisation, anställa och entlediga tjänstemän som är nödvändiga för centralinstitutets verksamhet, bestämma om deras löneförmåner och till behövliga delar fastställa de här tjänstemännens arbetsfördelning, om inte direktionen inom gränser som den bestämt har gett de här åtgärderna åt tjänstemän som direktionen fastställt
- besluta om företagsköp, företagsförsäljningar eller företagsarrangemang som centralinstitutet ska genomföra, om besluten inte på grund av sin betydelse ska fattas av förvaltningsrådet
- besluta om centralinstitutets finansiering och villkoren för finansieringen
- upprätta centralinstitutets bokslut och verksamhetsberättelse och lämna det till förvaltningsrådet för utlåtande.

Dessutom ska direktionen bedöma och övervaka att koncernens kapitalutvärdering är ändamålsenlig, övervaka koncernens lönsamhet och tillförlitlighet och fatta beslut om den

rapportering med vilken direktionen följer upp koncernens och dotterföretagens affärsrörelse, risktagningsförmåga och risksituation samt interna kontroll.

5.2.3 Direktionens beslutsrutiner och beslutsfattande

Direktionen fattar beslut i de ärenden som hör till direktionen vid sina sammanträden. Direktionens sammanträden kan också hållas per telefon eller med andra kommunikationskanaler, om ett ärende är brådskande eller om någon annan omständighet kräver det. Direktionsledamöterna ska under beslutsfattandet ha möjlighet att hålla kontakt med varandra.

Direktionen sammanträder på kallelse av ordföranden. Om ordföranden har förhinder sammankallar vice ordförande direktionen. Sammanträdena hålls i regel varje vecka. De ordinarie direktionsledamöterna deltar i sammanträdena. OP Gruppens revisionsdirektör har närvaro- och yttranderätt vid direktionens sammanträden. I direktionens sammanträden kan också delta andra personer, om deras närvaro behövs på grund av det ärende som behandlas.

De ärenden som behandlas vid sammanträdena och de viktigaste möteshandlingarna sänds till direktionsledamöterna för påseende i tillräckligt god tid före sammanträdena.

De ärenden som behandlas i direktionen föredras av respektive direktionsledamot. Vid föredragningen kan också någon som hör till personalen eller någon annan expert användas som biträde. Förslagen ges skriftligt. Varje direktionsledamot svarar och övervakar inom sitt ansvarsområde för att direktionsbesluten verkställs. Vid direktionens beslutssammanträden förs protokoll, i vilket antecknas de närvarande, de beslut som har fattats och eventuella avvikande meningar. Protokollet upprättas av en sekreterare som direktionen valt. Protokollet godkänns vid följande direktionsammanträde och det undertecknas förutom av sekreteraren av de direktionsledamöter som varit närvarande vid sammanträdet. Protokollen numreras löpande kalenderårsvis.

Direktionen svarar kollektivt för de frågor som den gemensamt fattar beslut om på sina sammanträden. Dessutom har ledamöterna i direktionen ett operativt ansvar för de ansvarsområden och organisatoriska helheter som de tilldelats separat.

En direktionsledamot ska dessutom ge företaget tillräckliga uppgifter så att ledamotens pålitlighet, lämplighet och yrkeskunskap samt oberoende kan bedömas samt meddela om ändringar i de här uppgifterna.

Direktionen upprättar varje år en verksamhetsplan för sin verksamhet. I planen ingår en mötestidtabell och de viktigaste ärenden som behandlas vid sammanträdena. Direktionen bedömer sin verksamhet och arbetsmetoder varje år genom självbedömning.

5.2.4 Direktionens verksamhet 2017

Direktionen sammanträdde 50 gånger under 2017. Ledamöternas genomsnittliga deltagandeprocent var 94.

Direktionen behandlade under året följande vid sina sammanträden:

- Ledningen av genomföringen av strategin
  - Uppföljning och styrning av 15 strategiska projekt
  - Utvecklingsinvesteringar
  - upprätthållning av helhetsbilden, fördjupande av riktlinjerna och beredning av förvaltningsrådsbeslut som ska precisera strategin

- Ledning av genomföringen av årsplanen
- Genomgång av gruppens och koncernens månadsrapporter
- Tryggande av gruppens affärsrörelsemässiga och ekonomiska mål
- Uppföljning och styrning av gruppens regleringsprojekt
  - Tryggande av tillräckliga resurser genom att prioritera projekt.

Direktionen behandlade vid sammanträdena också bland annat årsplanen, principerna för riskhantering och kapitalutvärdering samt riskpolicyerna och följde regelbundet upp OP Gruppens centralinstitutskoncerns och dess affärsrörelser resultat, kapitaltäckning och riskposition. Direktionen följde också upp hur de viktigaste åtgärderna genomfördes och hur målen nåddes. Vid sammanträdena behandlade direktionen dessutom viktiga frågor i anslutning till marknaden, konkurrensmiljön och regleringen samt bedömde hur förändringarna i dem inverkar på OP Gruppens verksamhet.

Som en del av direktionens normala verksamhet behandlade den bland annat också alla internrevisionsberättelser som upprättats under 2017 samt andra viktiga frågor i anslutning till intern och extern kontroll. Direktionen granskade under året regelbundet stora anskaffningar och projekt. Frågor som gällde kompetensutveckling och ersättningar behandlades och utvärderades omfattande och regelbundet.

Dessutom hade direktionen tre en och en halv dagar långa planeringsdagar.

5.3 Direktionens utskott

Direktionen har bildat fyra utskott och fastställt deras arbetsordning. Utskotten har ingen självständig beslutanderätt, utan direktionen fattar beslut på basis av utskottens beredning.

5.3.1 HR-utskottet

Centralinstitutets direktion fastställer sammansättningen av HR-utskottet och väljer ledamöterna till utskottet. Som ordförande för utskottet fungerar direktionens ordförande. Övriga ledamöter är direktionsledamöter som är OP Gruppens personaldirektör, direktör för grupptjänsterna samt i roterande perioder på ett år en affärsrörelsedirektör som är direktionsledamot. Ledamöterna i utskottet ska ha tillräcklig kännedom om OP Gruppen och centralinstitutskoncernen samt om HR-ärenden.

HR-utskottets uppgift är att stöda direktionen i styrningen av centralinstitutskoncernens personalledning i enlighet med fastställda verksamhetsprinciper och beslut. Utskottets uppgift är att biträda direktionen att med personalledningens metoder, processer och system som stöder dessa försäkra sig om att personalledningen stöder centralinstitutskoncernen så att den ska nå sina affärsrörelsemål.

Utskottets uppgift är också att övervaka att centralinstitutskoncernen i sin verksamhet iaktar de avtalade och beslutade linjerna för personalledningen.

5.3.1.1 HR-utskottets verksamhet 2017

HR-utskottet sammanträdde 6 gånger under 2017. Ledamöter i utskottet var chefdirektören, direktören för grupptjänster, personaldirektören och affärsrörelsedirektören för kapitalförvaltningen.

5.3.2 Utvecklingsutskottet

Centralinstitutets direktion fastställer sammansättningen av utvecklingsutskottet och utnämner ledamöterna till utskottet. Som ordförande för utskottet fungerar direktionens vice ordförande. Övriga ledamöter är direktören för bankrörelse, direktören för kapitalförvaltningsrörelse, direktören för skadeförsäkringsrörelse, direktören för digitala affärer och nya affärsrörelser samt direktören för gruppstyrning. Ledamöterna i utskottet ska ha tillräcklig kännedom om OP Gruppen och centralinstitutet samt om utveckling.

Utvecklingsutskottets uppgift är att stöda direktionen med styrningen och ledningen av utvecklingen på grupplanet. Centralinstitutets direktion fastställer omfattningen av OP Gruppens årliga utveckling och riktlinjerna för hur utvecklingssatsningarna fokuseras. Utvecklingsutskottet fastställer på basis av direktionens linjer prioriteringarna för utvecklingen och fördelar utvecklingssatsningarna mellan olika utvecklingsplaner. Utskottet styr prioriteringen mellan utvecklingsplanerna och utvecklingsportföljerna som de genererar så att gruppens strategi och de mål som härletts från den ska nås.

5.3.2.1 Utvecklingsutskottets verksamhet 2017

Utvecklingsutskottet sammanträdde 16 gånger under 2017. Utskottet styrde och följde upp realiseringen av utvecklingsmålen och allokeringen av utvecklingssatsningarna samt behandlade månatligen enskilda investeringsbeslut som ska beslutas i direktionen. Gruppens utvecklingsplan för hösten 2017 behandlades i maj och juni. Gruppens utvecklingsplan för 2018 – utvecklingsbeloppen och huvudlinjerna – behandlades vid tre sammanträden i augusti, september och oktober.

5.3.3 Styrnings- och compliance-utskottet

OP Andelslags direktion fastställer sammansättningen av styrnings- och compliance-utskottet och väljer ledamöterna till utskottet. Som ordförande för utskottet fungerar direktionens ordförande. Övriga ledamöter är den direktionsledamot som svarar för gruppstyrningen och den direktionsledamot som svarar för riskhanteringen. Då ordförande har förhinder, väljer utskottets ledamöter inom sig en ordförande för sammanträdet.

Utskottet har som uppgift att i enlighet med riktlinjerna från OP Andelslags förvaltningsråd ge direktionen stöd med den styrning och övervakning av centralinstitutskoncernen och andelsbankerna som centralinstitutet ska utföra. Utskottet fattar beslut i ärenden som direktionen delegerar till det.

5.3.3.1 Styrnings- och compliance-utskottets verksamhet 2017

Styrnings- och compliance-utskottet sammanträdde 15 gånger under 2017. Utskottet behandlade vid sina sammanträden regelbundet ärenden som gällde styrning och tillsyn av centralinstitutskoncernens företag och andelsbankerna samt helheter som gäller andelsbankernas riskklassificering, den bankvisa styrningen, strukturutvecklingen och problemfall.

5.3.4 Balans- och riskhanteringsutskottet

Centralinstitutets direktion fastställer sammansättningen av balans- och riskhanteringsutskottet och väljer ledamöterna till utskottet. Som ordförande för

utskottet fungerar direktionens ordförande. Övriga ledamöter är direktionsledamöterna som fungerar som OP Gruppens ekonomidirektör, riskhanteringsdirektör, direktör för bankrörelsen och direktör för gruppstyrningen. Ledamöterna i utskottet ska ha en tillräcklig kännedom om gruppens och centralinstitutskoncernens verksamhet samt kapitalutvärdering och balans- och riskhantering.

Balans- och riskhanteringsutskottet stöder direktionen med att styra och leda gruppens riskhanteringsförmåga och riskvilja i enlighet med de verksamhetsprinciper och beslut som förvaltningsrådet fastställt. Utskottets uppgift är också att biträda direktionen med att säkerställa att centralinstitutet och dess koncern har ett adekvat system för kapitalutvärdering och riskhantering som täcker hela verksamheten. Utskottets uppgift är också att övervaka att centralinstitutet, dess koncern och hela OP Gruppen inte i sin verksamhet tar så stora risker att centralinstitutets, dess koncerns och hela gruppens kapitaltäckning, likviditet och lönsamhet äventyras väsentligt.

Utskottet fattar beslut i ärenden som anges i arbetsordningen och som direktionen delegerar till det. Utskottet behandlar dessutom frågor som ska beslutas av direktionen, frågor som ges direktionen för kännedom samt övriga frågor som ligger på utskottets ansvar.

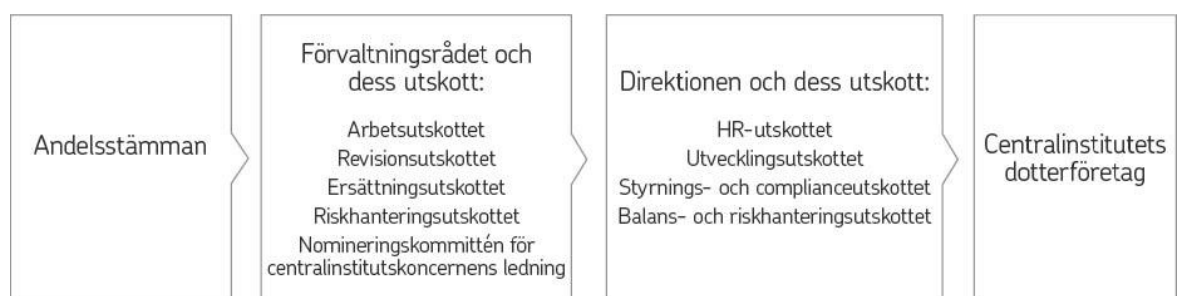
5.3.4.1 Balans- och riskhanteringsutskottets verksamhet 2017

Balans- och riskhanteringsutskottet sammanträdde 13 gånger 2017.

5.4 Centralinstitutskoncernens ledningsgrupp

Centralinstitutskoncernen har ingen separat ledningsgrupp, utan uppgiften sköts av centralinstitutets direktion.

Centralinstitutets beslutssystem

6 LEDNINGSSYSTEMET

6.1 Värden och de etiska anvisningarnas roll

För OP Gruppen har fastställts värden som styr verksamheten och som för sin del också fungerar som etiska anvisningar. Koncernens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans. OP Gruppen följer i sin verksamhet också principerna för god affärssed. Principerna för god affärssed utgör en etisk grund enligt vilken alla som arbetar i OP Gruppen och alla som verkar inom gruppens förvaltning ska handla. Den etiska verksamheten styrs dessutom av principer och anvisningar som stöder hanteringen av intressekonflikter. De uppdateras årligen. I de här principerna ingår närmare föreskrifter och anvisningar bland annat om att identifiera och hantera intressekonflikter, att följa god sed, att ta emot betalningar utan vederlag i anslutning till

rörelsen, ledningens och de anställdas bindningar och bisysslor, egna och den närmaste kretsens affärsrörelse och beslut samt åtgärder vid konflikter.

6.2 OP Andelslags struktur och ledningssystem

Förvaltningsrådet fastställer arbetsfördelningen mellan ledamöterna i centralinstitutets direktion. Direktionen fastställer för sin del centralinstitutets verksamhetsorganisation. Det operativa och juridiska beslutsfattandet förenas i centralinstitutets direktion som har styrnings- och kontrollansvar över hela koncernen.

6.3 Centralinstitutskoncernens ledningssystem och centralinstitutets dotterföretag

I hela koncernen fattas beslut så långt som möjligt som koncernbeslut av centralinstitutets direktion. Dotterföretagens styrelser behandlar och beslutar de frågor som hör till dem i första hand antingen i enlighet med riktlinjerna från centralinstitutets direktion eller efter att ha hört direktionen om de frågor som behandlas.

Centralinstitutets direktion fattar beslut om personer som föreslås som ledamöter till dotterföretagens styrelser varefter styrelsen väljs på det sätt som fastställs i bolagsordningen och gällande lagstiftning. Dotterföretagens styrelser består i första hand av centralinstitutets direktionsledamöter. Styrelseledamöterna ska ha tillräcklig kännedom om ekonomiska frågor och om företagets affärsrörelse eller annan kompetens som uppgiften förutsätter samt möjlighet att avsätta tillräckligt med tid för skötseln av uppgiften.

I arbetsordningarna för dotterföretagens styrelser beskrivs de uppgifter som respektive styrelse har. Styrelserna upprättar årligen också verksamhetsplaner ur vilka tidtabellen för sammanträdena samt de viktigaste ärendena som behandlas vid sammanträdena framgår. Styrelserna utvärderar sin verksamhet och sina arbetsrutiner regelbundet.

Dotterföretagens styrelseordförande fungerar som operativ chef för respektive dotterföretags verkställande direktör.

Centralinstitutets dotterföretag

OP Andelslag

OP-Tjänster Ab och OP Kundtjänster Ab svarar för produktionen av tjänster samt för stödfunktionerna såsom utvecklingen av produkter och tjänster.

De viktigaste dotterbolagens styrelser och verkställande direktörer 2017:

Bolag	Styrelse	Verkställande direktör
OP Företagsbanken Abp	Karhinen Reijo, ordförande Luhtala Harri Himananen Jari Vepsäläinen Tony	Pölönen Jouko ersättare Lehtilä Olli
Helsingforsnejdens Andelsbank	Vepsäläinen Tony, ordförande (från 13.12.2017) Nummela Harri, vice ordförande (från 13.12.2017) Luhtala Harri (från 13.12.2017) Geber-Teir Carina (från 13.12.2017) Tuovinen Tiia (från 13.12.2017) Karhinen Reijo, ordförande (till 13.12.2017) Luhtala Harri (till 13.12.2017) Vepsäläinen Tony (till 13.12.2017)	Pölönen Jouko
OP-Bostadslånebanken Abp	Luhtala Harri, ordförande Hirvinen Hanno Ronkanen-Minogue Elina	Iloniemi Lauri
OP-Kortbolaget Abp	Pölönen Jouko, ordförande (från 22.3.2017) Jaatinen Hannu Hintsanen Suvi (från 22.3.2017) Huttunen Jussi, ordförande (till 22.3.2017)	Huhta Anssi (från 22.3.2017) Patovirta Kai (till 22.3.2017)

OP Försäkring Ab	Karhinen Reijo, ordförande Luhtala Harri Himanen Jari Vepsäläinen Tony	Lehtilä Olli
OP Kapitalförvaltning Ab	Karhinen Reijo, ordförande Luhtala Harri Himanen Jari Vepsäläinen Tony (från 14.3.2017)	Alameri Karri
OP-Livförsäkrings Ab	Alameri Karri, ordförande Luhtala Harri Himanen Jari	Huttunen Jussi (från 1.4.2017) Kuisma Jarmo (till 1.4.2017)
OP-Fondbolaget Ab	Jormalainen Sami, ordförande Kuisma Jarmo (till 10.3.2017) Vanha-Honko Vesa-Matti Huttunen Jussi (från 10.3.2017)	Saariaho Kalle

OP Gruppens operativa organisation:
OP Gruppens operativa organisation

7 INTERN OCH EXTERN KONTROLL

7.1 Intern kontroll

En effektiv och tillförlitlig intern kontroll bildar grunden för iakttagande av sunda och försiktiga affärsprinciper.

Med intern kontroll avses en organisations interna förfaringssätt och handlingsätt för att säkerställa att de mål som ställts upp i strategin uppnås, att resurserna används ekonomiskt och att den information som används som stöd för ledningen är tillförlitlig.

Dessutom säkerställer den interna kontrollen att riskhanteringen, förvaringen av kundmedel och egendomsskyddet är tillräckligt. Den interna kontrollen säkerställer också att bestämmelserna och de etiska principer som fastställts efterlevs.

Centralinstitutets förvaltningsråd fastställer principerna för den interna kontrollen på grupplanet och de här principerna följs i alla OP Gruppens företag.

De interna kontrollåtgärderna riktar sig till all verksamhet och de omfattar OP Gruppens alla företag och kontor. Då åtgärderna planeras ska beaktas arten och omfattningen hos verksamheten samt vid behov också de särdrag som ansluter sig till den internationella verksamheten. Den interna kontrollen genomförs på alla organisationsplan. Den primära och mest omfattande interna kontrollen sker i den operativa affärsrörelsen, där den interna kontrollen är fortlöpande och en del av den dagliga verksamheten.

Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen via en oberoende kanal kan rapportera misstankar om överträdelser av bestämmelser och föreskrifter (whistle-blowing).

7.1.1 Den interna kontrollens ansvar och organisation

Styrelserna i OP Gruppens företag har till uppgift att se till att den interna kontrollen är korrekt ordnad och att den beaktar principerna för intern kontroll på grupplanet och de anvisningar från centralinstitutet som kompletterar dem. Verkställande direktören och verkställande ledningen ansvarar för att se till att de praktiska åtgärderna för intern kontroll genomförs samt för att arbetsuppgifterna är ändamålsenligt åtskilda.

Gruppens företag biträds vid säkerställandet av att den interna kontrollen fungerar av de centraliserade funktionerna för Compliance, Riskhantering samt Ekonomi och Treasury. Internrevisionen och de externa revisorerna tryggar den interna kontrollens funktion.

7.1.1.1 Intern kontroll 2017

Ledningen av verksamheten stöds med interna anvisningar och efterlevnaden av anvisningarna övervakas fortlöpande. Under 2017 granskades och uppdaterades anvisningarna om intern kontroll på grupplanet. Anvisningarna om rutinerna och kontrollen av att anvisningarna iakttas har utvecklats.

Centralinstitutets revisionsutskott har en särskilt betydande roll i att säkerställa att den interna kontrollen fungerar och att verksamheten är förenlig med föreskrifterna. Till revisionsutskottet rapporteras regelbundet observationer från den interna kontrollen samt hur de rekommendationer som getts till affärsrörelsen och genomföringen av rekommendationerna framskrider.

7.1.2 Internrevisionen

Internrevisionens mål är att förbättra OP Gruppens verksamhet genom att bedöma ändamålsenligheten och effektiviteten hos processerna för riskhantering, tillsyn samt ledning och administration samt genom att ge utvecklingsrekommendationer. Alla gruppens företag och funktioner omfattas av revisionen.

OP Andelslags förvaltningsråd fastställer verksamhetsprinciperna för Internrevisionen. Förvaltningsrådets revisionsutskott svarar för styrningen och bedömningen av Internrevisionens verksamhet. Internrevisionen lyder under förvaltningsrådets revisionsutskott och är således oberoende av den operativa ledningen.

Revisionsdirektören rapporterar verksamheten till förvaltningsrådets revisionsutskott och administrativt till chefdirektören. Internrevisionens observationer i behandlas också i centralinstitutets direktion.

Planeringen av Internrevisionens verksamhet, genomföringen av revisioner och rapporteringen genomförs oavhängigt. Besluten som gäller föremålen för granskning fattas riskbaserat. Verksamhetsplanen godkänns av förvaltningsrådets revisionsutskott. Internrevisionen har inget operativt ansvar för de funktioner som granskas eller några befogenheter som gäller dem. Den externa kvalitetsbedömningen av verksamheten sker med fem års mellanrum.

7.1.2.1 Internrevisionen 2017

Internrevisionens verksamhetsplan för 2017 som har godkänts av revisionsutskottet vid centralinstitutets förvaltningsråd omfattade internrevisioner både i centralinstitutskoncernen och i andelsbankerna. Internrevisionerna fokuserar på att identifiera riskfaktorer och utvärdera hur den interna kontrollen fungerar hos de processer som granskas. Internrevisionen ska i sina rapporter ge rekommendationer för hur de missförhållanden som observerats kan förbättras. Internrevisioner har genomförts i enlighet med verksamhetsplanen och rapporter har avgetts till förvaltningsrådets revisionsutskott och centralinstitutskoncernens direktion, ledningsgrupperna för centralinstitutskoncernens rörelsesegment och vissa andra funktioners ledningsgrupper och dotterbolagens styrelser.

Internrevisionen har fortlöpande följt upp hur de halvårsvis givna rekommendationerna genomförts och rapporterat sina iakttagelser regelbundet till förvaltningsrådets revisionsutskott och centralinstitutskoncernens ledning.

7.1.3 Compliance

Hantering av compliance-risken utgör en del av intern kontroll och tillförlitlig förvaltning. Den utgör en integrerad del av ledningen av affärsrörelsen och företagskulturen. Ansvaret för regelefterlevnaden och övervakningen av regelefterlevnaden i OP Gruppens företag ligger hos den högsta och verkställande ledningen samt alla chefer. Dessutom ansvarar var och en som är anställd vid ett företag i OP Gruppen för sin del för att reglerna efterlevs.

Compliance-verksamheten biträder den högsta och operativa ledningen samt affärsrörelsen med att hantera risker i anslutning till regelefterlevnaden, övervakar att reglerna efterlevs och bidrar till att utveckla den interna kontrollen. Compliance-enheten inom avdelningen för Intern kontroll som verkar inom centralinstitutets oberoende riskhantering ansvarar inom OP Gruppen för anvisningar, rådgivning och stöd för compliance-verksamheten. Andelsbankerna har utsedda compliance-ansvariga. Compliance-verksamhetens styrning, stöd och övervakning till andelsbankerna genomförs via ett nätverk av kontaktpersoner som består av de för bankerna utsedda compliance-ansvariga. Andelsbankernas stöd för hantering av operativa risker och compliance som verkar som en del av centralinstitutets Riskhantering ger stöd för compliance-uppgifterna i andelsbankerna.

De observationer som skett i compliance-verksamheten rapporteras regelbundet till affärsrörelserna, direktionen för OP Andelslag samt förvaltningsrådets riskhanterings- och revisionsutskott.

7.1.3.1 Compliance 2017

De riskbaserade prioriteringarna i compliance-verksamheten 2017 fokuserade som tidigare år på bestämmelserna om kundkännedom, lagstiftning och myndighetsföreskrifter med anknytning till tillhandahållande av placeringstjänster, efterlevnaden av anvisningar på grupplanet samt funktionen hos processerna.

Också compliances rådgivningsverksamhet och stöd till affärsrörelsen fokuserade på att lösa problem som framkommer särskilt i kundkännedom och efterlevnad av regler för placeringstjänster. Samma riskbaserade prioritering iaktas också då stöd ges i anslutning till utbildningen i affärsrörelsen. Utbildningen stöder också kännedomen om anvisningarna på grupp- och företagsplanet.

Förutom compliances regelbundna styrning, rådgivning och tillsynsuppgifter upprättades under 2017 riskanalyser för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism i OP Gruppen för sammanslutningen av andelsbanker och separat för de företag i gruppen som inte hör till sammanslutningen. Compliance har också aktivt medverkat i projekt som går ut på att de krav som lagstiftningen ska trygga förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism, MiFid II-lagstiftningen om tillhandahållandet av placeringstjänster och de nya dataskyddsbestämmelserna genomförs i affärsrörelsen. Dessutom tog andelsbankerna 2017 i bruk ett nytt verktyg för intern kontroll som möjliggör övervakningen av chefstillsynsuppgifterna på grupplanet.

Över compliance-verksamheten och observationerna vid tillsynen ska regelbundet rapporteras till företagets och gruppens högsta och verkställande ledning i enlighet med anvisningarna på grupplanet.

7.1.4 Riskhantering och kapitalutvärdering

OP Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning och kunnig riskhantering. Målet är att säkerställa riskhanteringsförmågan under alla omständigheter och att risktagningen hålls måttfull i förhållande till riskhanteringsförmågan.

Riskhantering och kapitalutvärdering är en del av intern kontroll. Målet med riskhanteringen och kapitalutvärderingen är att trygga OP Gruppens och gruppens företags riskhanteringsförmåga och likviditet samt att säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Riskhanteringen och kapitalutvärderingen är en integrerad del av gruppens affärsrörelse och ledningen av den.

Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning och likviditet som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

OP Gruppens betydande risker i affärsrörelsen utgörs av kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker, försäkringsrisker, koncentreringsrisker samt strategiska risker, anseenderisker och operativa risker inkl. compliance-risker som gäller all affärsrörelse. OP Gruppen förhåller sig moderat till risktagning.

I OP Gruppens principer för risktagnings- och risktoleranssystemet som centralinstitutets förvaltningsråd fastställt anges principerna för hur gruppens risktagning ska styras, begränsas och övervakas samt för hur processen för riskhantering och kapitalutvärdering ska läggas upp.

Riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocessen omfattar:

- identifiering, mätning, analys och reducering av risker
- tillförlitligt och oberoende fastställande av det kapital- och likviditetsbehov som olika riskslag och affärsverksamheter kräver
- planmässig allokering av kapital och likviditet per rörelsesegment enligt den nuvarande och den planerade risktagningen.

Centralinstitutets direktion fastställer OP Gruppens riskpolicy årligen för gruppens rörelsesegment och företag. Den innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål, limiter och kontrollgränser som behövs för att styra affärsrörelsen så att de linjedragningar som fastställts i gruppens strategi och principerna för risktoleranssystemet genomförs.

Risklimitsystemet ska säkerställa att OP Gruppen eller ett företag inom gruppen i sin verksamhet inte tar så stora risker att gruppens eller företagets kapitaltäckning, lönsamhet, likviditet eller kontinuiteten i verksamheten äventyras. De risktoleranser på grupplanet som förvaltningsrådet fastställer för kapitaltäckningen och de väsentligaste riskerna anger den övre gränsen för riskviljan på grupplanet. I riskpolicyn härleds ur dem kvantitativa och kvalitativa mål samt limiter och kontrollgränser för segment och OP Gruppens företag.

Tre försvarslinjer för riskhantering och kapitalutvärdering

Organiseringen av och ansvaret för gruppens riskhantering och kapitalutvärdering baseras på tre försvarslinjer.

Riskhanteringsens tre försvarslinjer

<p>I Operativ riskhantering</p> <p>Tillämpar riskhanteringsregelverket</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riskhanteringen har integrerats till en del av de operativa enheternas verksamhet • Riskbeslut och operativ uppföljning 	<p>Ansvar för och övervakning av riskpositionen</p>
<p>II Oberoende riskhantering</p> <p>"Administrerar" riskhanteringsregelverket</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppens oberoende riskhantering • Styrning av riskbeslutsprocessen och hantering av den konsoliderade riskpositionen 	<p>Ansvar för förutsättningarna och för övervakning av riskhanteringen</p>
<p>III Internrevision</p> <p>Granskar och analyserar både riskhanteringsregelverket och tillämpningen av regelverket</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppens internrevision • Oberoende revisionsfunktion 	<p>Ansvar för oberoende bedömning av riskhanteringen</p>

Den första försvarslinjen består av riskhanteringen i anslutning till affärsrörelsen och den övriga operativa verksamheten. Den ska övervaka riskbesluten och se till att uppföljningen av riskpositionen och riskhanteringsförmågan är tillräcklig på företagsplanet. Riskhanteringen ingår i affärsmodellerna och processerna.

Den andra försvarslinjen består av riskhanteringen som fungerar oberoende av den operativa affärsrörelseorganisationen och som är koncentrerad till centralinstitutet. Den är innehavare till gruppens riskhanteringsramverk, övervakar riskbeslutsprocessen och ansvarar för gruppens konsoliderade riskposition samt uppföljningen av riskhanteringsförmågan.

Den tredje försvarslinjen är den centraliserade internrevisionen. Den granskar och analyserar såväl gruppens riskhanteringsramverk som tillämpningen av det i centralinstitutet och de övriga företagen i gruppen.

7.1.4.1 Riskhanteringen 2017

Centralinstitutets riskhantering har under 2017 följt upp utvecklingen av den externa regleringen och fortsatt att bereda sig på förändringarna i regleringen. Betydande förändringar var bland annat de effekter som redovisningsregeln IFRS 9, som trädde i kraft i början av 2018, hade på processen för nedskrivningar av fordringar.

Riskhanteringsens bedömningsprocesser och operativa processer har vidareutvecklats för att säkerställa att riskhanteringskontrollerna automatiseras till del av all affärsrörelse. Dessutom förnyades riskhanteringsens instruktioner, rapportering och limitering av riskerna. Stresstesternas roll i riskanalysen har ytterligare ökat. Utvecklingsarbetet har särskilt fokuserat på hanteringen av modellrisker. Processen för validering av riskmodeller har stärkts. Organiseringen utvecklades genom att dela upp utvecklingen av riskmodeller, den fortlöpande tillsynen och valideringen på olika enheter.

7.2 Extern kontroll

7.2.1 Revision

OP Andelslag har en revisor som ska vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisionsammanslutning. Revisorn granskar även det konsoliderade bokslut som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

Revisorn väljs av andelsstämman. Revisorns mandattid upphör vid utgången av följande ordinarie andelsstämma efter valet. Revisionsutskottet vid OP Andelslags förvaltningsråd begär med cirka fem års mellanrum (senast i slutet av 2011) in anbud av revisionsammanslutningar och lägger med stöd av det här för andelsstämman fram ett förslag till val av revisorer.

Revisorns arvode betalas enligt skälig räkning.

Revisorernas uppgift är att granska bokföringen, den interna kontrollen, bokslutsprinciperna, ledningens bokslutsbedömningar samt bokslutets presentationssätt och struktur hos OP Gruppen, företagen i gruppen och deras underkoncerner för att säkerställa att gruppens bokslut och boksluten för företagen i gruppen är upprättade i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller samt att de ger andelslagets andelsägare och de övriga intressentgrupperna riktiga och tillräckliga uppgifter om gruppens finansiella ställning samt operativa resultat och kassaflöde. Dessutom ger revisorerna regelbundet övriga utlåtanden med stöd av de specialbestämmelser som

gäller branschen. Förvaltningsrådets revisionsutskott bedömer årligen kvaliteten på revisorns verksamhet och sidotjänster samt revisorernas oberoende och utredningen av sidotjänsterna. Revisorerna avger årligen till andelslagets medlemmar en revisionsberättelse, i vilken de tar ställning till innehållet i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Dessutom upprättar de över sina observationer revisionspromemorior som ges för kännedom till OP Andelslags direktion och verkställande direktör, förvaltningsrådets revisionsutskott, riskhanteringsdirektören, internrevisionen och Finansinspektionen. Revisorerna ger vid behov också muntliga redogörelser till de organ som räknats upp ovan.

Förvaltningsrådets revisionsutskott hör revisorn då det behandlar gruppens bokslut, delårsrapporter och bokslutsprinciper. Enligt lagen är revisorerna skyldiga att underrätta Finansinspektionen om omständigheter eller beslut som äventyrar verksamheten och förutsättningarna för koncession eller som i revisionsberättelsen leder till ett annat uttalande än ett uttalande utan reservation eller till ett sådant påpekande som avses i 3 kap. 5 § 4 mom. i revisionslagen.

7.2.1.1 Revisionen 2017

CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab har fungerat som revisor för OP Andelslag sedan 2002 och CGR Raija-Leena Hankonen har varit huvudansvarig revisor sedan 2014. Revisorer för de företag som hör till OP Andelslagskoncernen, dvs. centralinstitutskoncernen, utgörs av CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab och huvudansvariga revisorer är revisorer som KPMG Oy Ab utsett. Som revisor för OP Gruppens medlemsbanker fungerar utöver KPMG Oy Ab också andra revisionsammanslutningar och CGR-revisorer.

Revisionen har baserat sig på revisionsplaner som upprättats på förhand. Vad gäller lagstadgad revision är centrala omständigheter fordringar på kunder, placeringstillgångar och derivatinstrument, försäkringsskulden, behandling av utvecklingsutgifter i bokföringen samt kontrollmiljö och datasystem i anslutning till ekonomisk rapportering. Delårsrapporterna och bokslutskommunikéerna är oreviderade.

OP Andelslagskoncernen har anlitat KPMG Oy Ab:s rådgivningstjänster främst för låneprogramms comfort letter, ISAE 3402-säkringar för centraliserade tjänster, tillämpningen av de kommande IFRS-standarderna samt för skattetjänster och skatterådgivning.

Revisionsarvodena för lagstadgad revision baserar sig på årsplanen.

De arvoden som betalades till revisorerna för revisionen var 2,1 milj. € (1,9 milj. €), för uppdrag i enlighet med 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen 0,3 milj. € (0,2 milj. €), för skatterådgivning 0,1 milj. € (0,1 milj. €) och för övriga tjänster 0,6 milj. € (0,7 milj. €).

7.2.2 Tillsynen över sammanslutningen av andelsbanker

Sammanslutningen bildas av OP Andelslag som fungerar som centralinstitut och dess medlemskreditinstitut samt de finansiella institut och tjänsteföretag som de har bestämmande inflytande i. Centralinstitutet OP Andelslag styr sammanslutningens verksamhet och ger företagen som hör till sammanslutningen anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning. Centralinstitutet kan dessutom för medlemskreditinstituten fastställa allmänna principer för verksamhet som är av betydelse för sammanslutningen.

Dessutom övervakar OP Andelslag medlemskreditinstitutens verksamhet i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

7.2.3 Myndighetstillsyn

OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet övervakas av Europeiska centralbanken. De finländska värdepappersföretag och försäkringsbolag som ingår i OP Gruppen övervakas av Finansinspektionen i enlighet med lagstiftningen om finans- och försäkringsmarknaden. OP Gruppens verksamhet i Estland, Lettland och Litauen övervakas i tillämpliga delar av tillsynsmyndigheterna i respektive land.

8 FINANSIELL RAPPORTERINGSPROCESS

De olika delarna av ekonomiförvaltningen som är underställda OP Gruppens ekonomidirektör upprättar de delårsrapporter och årliga bokslut för OP Gruppen och de företag som hör till gruppen som den externa redovisningen kräver samt de interna kalkyler som ledningen använder som verktyg, t.ex. upprättandet av månatliga rapporter som beskriver resultatet i affärsrörelsen. OP Gruppens Controller-funktion upprättar också resultatprognoser, analyserar den realiserade utvecklingen i relation till prognoserna samt rapporterar om avvikelser.

I det här kapitlet beskrivs i huvuddrag hur OP Gruppens interna kontroll och riskhantering fungerar för att säkerställa att de finansiella rapporter som gruppen offentliggjort ger väsentligen riktiga uppgifter om bolagets och koncernens ekonomi. Grunden för tillförlitlig ekonomisk rapportering består av uppgifter på grupplanet som sammanställs korrekt av delbokföring och uppgifter om OP Gruppens företag.

Hur OP Gruppens rörelsemål och finansiella mål uppnås följs upp med en finansiell rapportering och riskrapportering som omfattar OP Gruppen samt genom en regelbunden genomgång av dem vid den operativa ledningens och OP Andelslags direktions sammanträden. Uppgifterna om utfallet i de finansiella rapporterna jämförs med planerna. Dessutom analyseras eventuella differenser och bedöms resultatutsikterna för det innevarande året och på längre sikt. Den månatliga resultat- och riskrapporten för ledningen upprättas varje månad enligt samma principer. Då rapporten upprättas och då den granskas säkerställs att resultatet och rapporteringen är korrekt genom att analysera resultat- och riskpositionen samt avvikelser från målen.

Den externa rapporteringen baserar sig bland annat på IFRS-standarderna, aktiebolagslagen, kreditinstitutslagen, lagen om försäkringsbolag, bokföringslagen samt Finansinspektionens standarder och föreskrifter. I bokföringen, boksluten och koncernboksluten för OP Gruppens bolag iaktas enhetliga principer. Gruppens centralinstitut OP Andelslag ansvarar för tolkning, anvisningar och rådgivning som gäller standarder, andra lagar som gäller upprättande av bokslut och myndigheternas bokföringsbestämmelser samt för upprättande och iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper. Vid behov kan av revisorerna skaffas ett utlåtande om de principer och tolkningar som valts.

8.1 Den finansiella rapporteringens organisation

OP Andelslags direktion är det högsta beslutande organet i frågor som gäller ekonomistyrning. Direktionen ansvarar för att tillsynen av bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på ett ändamålsenligt sätt. Direktionen beslutar om rapportering, förfaranden samt kvalitets- och kvantitetsmätare för bedömningen av

effektiviteten och resultatet i verksamheten. Direktionen behandlar och godkänner gruppens koncernbokslut och delårsrapporter.

Förvaltningsrådets revisionsutskotts uppgift är att biträda förvaltningsrådet med att säkerställa att centralinstitutskoncernen och OP Gruppen har ett adekvat och fungerande system för intern kontroll som täcker hela verksamheten samt att se till att tillsynen över centralinstitutskoncernens och OP Andelslags bokföring och medelsförvaltning är ordnad på ett ändamålsenligt sätt. För att utföra sitt uppdrag bereder utskottet gruppens bokslutsprinciper och principer för kapitaltäckningsanalys för fastställande av förvaltningsrådet. Dessutom övervakar utskottet för sin del den finansiella rapporteringen

- genom att bedöma gruppens bokslut och delårsrapporter samt centralinstitutskoncernens bokslut
- genom att bedöma den årliga bolagsstyrningsrapporten
- genom att bedöma betydande eller exceptionella affärstransaktioner och ledningens bedömning av dem
- genom att följa upp bokslutsprocessen, övervaka den finansiella rapporteringsprocessen och bedöma hur korrekt och regelrätt den finansiella rapporteringen är.

Verkställande direktören ansvarar enligt lagen om andelslag för att bolagets bokföring följer lagen och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt. För OP Gruppens finansiella rapportering svarar OP Andelslags funktioner Ekonomi och centralbank.

Upprättandet av de bokslutsuppgifter och delårsrapporter som offentliggörs har organiserats oberoende av affärsrörelsen. Vid rapporteringen användas i regel OP Gruppens gemensamma system. De operativa uppgifterna som gäller extern och intern revision har också koncentrerats.

8.2 Oberoendebedömning av den finansiella rapporteringen

Revisorerna ska enligt lagen bedöma hur korrekt den finansiella rapporteringen är. Revisorerna ska granska bolagets och koncernens bokföring, bokslut och förvaltning för att säkerställa att boksluten är upprättade i enlighet med gällande författningar och föreskrifter samt att de ger ägarna och de övriga intressentgrupperna en rättvisande bild av bolagets och koncernens finansiella ställning, operativa resultat och kassaflöde.

Internrevisionen ska under sina inspektioner av processer i tillämpliga delar också bedöma hur den finansiella rapporteringen fungerar och räcker till samt rapportera sina inspektioner till den operativa ledningen och förvaltningsrådets revisionsutskott.

Som en del av bedömningen av den oberoende finansiella rapporteringen kompletterar revisorerna den egentliga revisionen genom att i enlighet med den internationella standarden för bestyrkandeuppdrag ISAE 3402 granska planeringen av kontrollerna av de centraliserade funktionerna och hur de fungerar. Revisorerna rapporterar separat över den här särskilda revisionen.

8.3 Den finansiella rapporteringen 2017

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standarder. Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar, som gällde 31.12.2017.

OP Gruppen började 2017 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- Ändringen i standarden IAS 7 Rapport över kassaflöden trädde i kraft 1.1.2017. Ändringen kräver en beskrivning av förändringarna i finansiella skulder som klassificeras som kassaflöde från finansiering. Standarden kräver inte att jämförelseuppgifter redovisas första gången som ändringen tillämpas.
- Årliga förbättringar av IFRS-standarderna 2014–2016 (tillämpas främst på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare). Genom förfarandet med årliga förbättringar samlas mindre ändringar i standarderna till en enda helhet som sätts i kraft en gång per år. Följderna av ändringarna varierar från standard till standard, men de är inte betydande.
- Dessutom har ändringar gjorts i standarden IAS 12 Inkomstskatter. Ändringarna trädde i kraft 1.1.2017. De har inte haft någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

9 ERSÄTTNINGAR

9.1 OP Gruppens löner och ersättningar

I OP Gruppen består ersättningarna i pengar av fasta och rörliga ersättningar. De rörliga ersättningarna omfattar ersättningar som beviljas utifrån resultat och prestationer på såväl kort som lång sikt.

En tillräckligt stor andel av ersättningarnas sammanlagda belopp ska vara fast. De rörliga ersättningarnas andel får inte överstiga 100 procent av det totala beloppet av respektive ersättningstagarens fasta ersättningar. OP Andelslags förvaltningsråd fastställer vilken balans mellan den fasta och den rörliga lönedelen som är ändamålsenlig.

OP Gruppens helhet med rörliga ersättningar bildas av det gemensamma, långsiktiga ersättningssystemet för OP Gruppens andelsbanker och centralinstitutskoncernen och en personalfond som omfattar hela personalen samt kortsiktiga målgruppspecifika ersättningssystem.

I ersättningarna iaktas Europeiska unionens bestämmelser och nationell lagstiftning samt Europeiska centralbankens, Finansinspektionens och övriga tillsynsmyndigheters anvisningar. Riktlinjerna för ersättningar till OP Gruppens personal och ledning baserar sig på lag, bestämmelser och rekommendationer för finansbranschen samt på den finska koden för bolagsstyrning.

OP Gruppens ersättningspolicy är förenlig med oklanderlig och effektiv riskhantering och den lockar inte till för stor risktagning. Ersättningssystemen är förenliga med värdena, målen och affärsrörelsestrategin samt gruppens intresse på lång sikt. Ersättningarna får inte leda till situationer som kunde äventyra den allmänna tillförlitligheten hos ersättningssystemet, ägarkunders eller kunders intressen eller anseendet hos OP Gruppen eller ett företag som ingår i gruppen.

9.1.1 Beslutsfattande om ersättningar

OP Gruppens principer och riktlinjer för ersättningar behandlas av OP Andelslags förvaltningsråd samt beroende på sammanhanget av OP Gruppens ersättningsutskott, nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning, styrelserna samt vid det behöriga ersättningsutskott eller HR-utskott som granskar hur systemen tillämpas och fungerar.

Då det gäller system för hela gruppen är beslutsfattaren förvaltningsrådet eller OP Gruppens ersättningsutskott. Som ledamot i OP Gruppens ersättningsutskott kan vara en person som hör till förvaltningsrådet och som inte står i arbets- eller tjänsteförhållande till ett företag som hör till OP Gruppen. I andelsbankerna fattas beslut om ersättningar i sista hand av bankens styrelse.

OP Andelslags förvaltningsråd godkänner principerna för gruppens ersättningar, beslutar om de långsiktiga ersättningssystemen, fastställer de allmänna villkoren för gruppens ersättningssystem samt ger rekommendationer om de kortsiktiga ersättningssystemen. Förvaltningsrådet bestämmer över ledningens långsiktiga ersättningssystem och beslutar om mätare, målnivåer och maximiersättningen i systemet. På motsvarande sätt fastställer förvaltningsrådet mätare, målnivåer samt maximiarvoden också för OP Gruppens personalfond. Nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning som lyder under förvaltningsrådet beslutar om ärenden som gäller ersättningar till OP Andelslags direktion.

Ersättningsutskottet vid OP Gruppens förvaltningsråd följer upp och övervakar på uppdrag av förvaltningsrådet hur ersättningssystemen fungerar, hur konkurrenskraftiga ersättningarna är och hur ersättningsstrukturerna klarar av att stödja gruppens långsiktiga mål. Utskottet godkänner och granskar riktlinjerna för ersättningarna i gruppen årligen.

OP Andelslags direktionens HR-utskott samt nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning fungerar som beredande organ i ersättningsfrågor. OP Gruppens ersättningsutskott fungerar som beredande organ för ersättningsärenden som gäller ledningen i andelsbankerna.

Internrevisionen bedömer varje år hur det ersättningssystem som förvaltningsrådet fastställt iaktas.

Ersättningar i OP Gruppen

9.1.2 Förtroendevaldas ersättningar

OP Gruppens ersättningsutskott ger årligen en rekommendation till andelsbankerna om arvoden och ersättningar till de förtroendevalda. Framställan omfattar en rekommendation till månadsarvoden och mötesarvoden för ordförandena och ledamöterna i andelsbankernas förvaltningsråd och styrelser.

OP Andelslags förvaltningsrådsledamöters arvoden och övriga förmåner bestäms av andelsstämman.

Andelsstämman har fastställt följande månadsarvoden för OP Andelslags förvaltningsråds ordförande, vice ordförande och ledamöter för 2017: ordförande 10 000 euro, vice ordförande 3 300 euro och ledamöter 400 euro. Till ordförande för ett utskott som inte leds av förvaltningsrådets ordförande betalas i månadsarvode 1 650 euro. Dessutom betalas alla förvaltningsrådsledamöter 600 euro per sammanträde i mötesarvode. Arvodena till förtroendevalda betalas ut i pengar.

Förvaltningsrådets ordförande, vice ordförande och ledamöter är försäkrade i pensionskassan OP-Eläkekassa med en sådan frivillig pensionsförsäkring som avses i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Ersättningar till OP Andelslags förvaltningsråds ordförande och ledamöter 2017:

	Förvaltningsrådets ordförande	Vice ordförande och övriga förvaltningsrådsledamöter	Totalt
Regelbundet månadsarvode	109 800	261 600	371 400
Mötesarvode	32 100	308 746	308 746

Principerna för chefdirektörens lön, arvoden och övriga förmåner

Lönen, arvoden och övriga förmåner för OP Gruppens chefdirektör bestäms – liksom för övriga direktionsledamöter och revisionsdirektören – av OP Andelslags förvaltningsråds nomineringskommitté för centralinstitutskoncernens ledning. Villkoren för chefdirektörens tjänsteförhållande har fastställts i ett skriftligt direktörsavtal som förvaltningsrådet har godkänt.

Chefdirektörens ersättningar består av tre delar: 1) grundlön (penninglön och naturaförmåner, på basis av hur krävande uppgifterna är och personens kompetens), 2) ersättningar på kort sikt (resultatlöner, på basis av hur målen i årsplanen uppfylls) och 3) ersättningar på lång sikt (OP Gruppens gemensamma aktiebonussystem för ledningen, på basis av hur gruppens gemensamma strategiska mål uppfylls). Chefdirektör Reijo Karhinens pensionsålder är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionssystem. Chefdirektören omfattas av ett tilläggs-pensionskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör.

Uppsägningstiden i chefdirektörens anställningsförhållande är sex månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstiden en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader.

9.1.3 Principerna för ersättningar till OP Andelslags direktion

Lönen, arvoden och övriga förmåner för OP Andelslags direktions ledamöter och revisionsdirektören bestäms av OP Andelslags förvaltningsråds nomineringskommitté för centralinstitutskoncernens ledning. Villkoren för varje ovan nämnda tjänsteförhållande har fastställts i ett skriftligt direktörsavtal som förvaltningsrådet har godkänt.

Ersättningarna till OP Andelslags direktions ledamöter och revisionsdirektör består av tre delar: 1) grundlön (penninglön och naturaförmåner, på basis av hur krävande uppgifterna

är och personens kompetens), 2) ersättningar på kort sikt (resultatlöner, på basis av hur målen i årsplanen uppfylls) och 3) ersättningar på lång sikt (OP Gruppens gemensamma aktiebonussystem för ledningen, på basis av hur gruppens gemensamma strategiska mål uppfylls).

Pensionsåldern för direktionsledamöterna och revisionsdirektören är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionssystem.

Direktionsledamöternas tillägspensionsskydd är ordnat hos pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö och med OP-Livförsäkrings tillägspensionsförsäkring.

En uppsägningstid för direktionsledamöterna och revisionsdirektören som arbetsgivaren tillämpar är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtal betalas till direktions ledamöter utöver lön för uppsägningstid en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

9.1.4 OP Gruppens kortsiktiga ersättningssystem

Målet med de kortsiktiga ersättningarna är att styra, engagera och sporra personalen till att uppnå företagets årliga mål och till goda resultat, att säkerställa att de mål som härletts ur strategin uppnås samt att belöna för att krävande mål uppnås och överträffas. I det kortsiktiga ersättningssystemet varierar intjäningsperioderna mellan 1 till 12 månader.

De kortsiktiga ersättningssystemen baserar sig på mätare som härletts ur de årliga målen. Mätarna kan vara fastställda på grupp-, företags-, avdelnings- eller personplanet. Kortsiktiga ersättningar uppkommer då de mätare som fastställts nås eller överträffas. Utöver personliga prestationer är ett kriterium för betalningen av ersättningar att randvillkoren för ersättningar på grupplanet och/eller företagsplanet uppfylls.

Andelsbankerna som ingår i OP Gruppen bestämmer för sin del målen och mätarna för de kortsiktiga ersättningarna utifrån rekommendationerna från OP Andelslags förvaltningsråd. OP Andelslags direktionskoncern bestämmer om ersättningarna för centralinstitutskoncernens del och styrelserna för de företag som ingår i centralinstitutskoncernen fastställer huruvida företaget hör till centralinstitutskoncernens ersättningssystem eller inte.

Vikterna för de gemensamma målen, målen på affärsrörelseplanet/verksamhetsplanet och de personliga målen för de kortsiktiga ersättningarna till personalen vid centralinstitutskoncernen bestäms utifrån svårighetsgraden hos personens uppgifter. Som gemensamma mål mäts OP Gruppens resultat före skatt och OP Centralinstitutskoncernens kostnader. Dessutom mäts resultatet och kostnaderna i kundrörelsen enligt affärsrörelse/verksamhet. De personliga målen på resultatkortet härleds ur verksamheten enligt årsplanen.

Andelsbankernas kortsiktiga ersättningar baserar sig på gemensamma mål på bankplanet och personliga mål. I mätarna betonas starkt bl.a. kundupplevelsen, försäljningen samt de mål för tillväxt och digitalisering som härletts ur strategin.

Ett randvillkor på grupplanet för att ersättning betalas ut är att gruppens CET1-kapitaltäckning vid utbetalningstidpunkten överstiger den CET1-buffert som ECB fastställt med +3%. I centralinstitutskoncernens ersättningssystem ingår också ett villkor som används för att reducera den ersättning som intjänats, om OP Gruppens resultat före skatt inte nått den nivå som fastställts på förhand. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten. Ett villkor för att ersättningar på kort sikt ska betalas ut i andelsbankerna är att bankens kundrörelse visar vinst.

Ersättningarna enligt det kortsiktiga ersättningssystemet betalas i regel i pengar. I fråga om personer med inverkan på OP Gruppens riskposition iakttas lagstiftningens krav på uppskov med utbetalningen av ersättningar och betalning delvis med andra instrument än pengar då de rörliga ersättningarna överstiger ett bestämt värde.

I varje organisation kan det beslutsorgan som ansvarar för ersättningssystemet enligt egen prövning ändra villkoren för det kortsiktiga ersättningssystemet, upphäva det under ett år eller skjuta upp utbetalningen av ersättningar, om förändringar i omständigheterna leder till att tillämpningen av systemet leder till ett resultat som är oskäligt för organisationen. En andelsbank eller centralinstitutskoncernen kan låta bli att betala ersättningar helt eller delvis, om organisationens finansiella ställning inte ger utrymme för ersättningarna.

En ersättning som intjänats enligt en persons resultatkort reduceras innan ersättningen betalas ut, om de interna anvisningar eller bestämmelser som ska iakttas i gruppen eller uppdraget inte har beaktats och riskhanteringsmoment har aktiverats. Organisationen kan också helt eller delvis återindriva ersättningar som det betalt ut, om en person har gjort sig skyldig till missbruk, uppsåtligt äventyrat företagets framtid eller brutit mot lagen.

9.1.5 OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem för ledningen

OP Gruppens gemensamma, långsiktiga ersättningssystem för ledningen består av treåriga intjäningsperioder. Den första intjäningsperioden i systemet omfattade 2011–2013 och den andra intjäningsperioden 2014–2016. Den tredje intjäningsperioden i systemet inleddes från början av 2017 och den omfattar åren 2017–2019. Ersättningen som intjänats 2011–2013 betalades ut i tre lika stora poster 2015–2017 och ersättningen som intjänats 2014–2016 betalas på motsvarande sätt ut i tre lika stora poster 2018–2020.

Målen för ledningens långsiktiga ersättningssystem har fastställts på grupplanen och ersättningen har differentierats enligt uppdraget. Under intjäningsperioden 2011–2013 var det möjligt att årligen tjäna in en ersättning som motsvarade en regelbunden förskottsnehållspliktig lön för 2–12 månader, under intjäningsperioden 2014–2016 för 2–8 månader och 2017–2019 för 1–8 månader.

Ledningens långsiktiga ersättningssystem omfattar cirka 320 personer i OP Gruppen. Storleken på målgruppen har varierat enligt intjäningsperiod mellan cirka 300 och cirka 320 personer.

Målen under intjäningsperioden 2011–2013 var ökningen i antalet koncentreringskunder, förändringen i företagskundrörelsens marknadsandel samt avkastningen på ekonomiskt kapital.

De primära målmätarna för intjäningsperioden 2014–2016 var ökningen i antalet koncentreringskunder, OP Gruppens resultat före skatt och gruppens kärnprimärkapital (CET1). Dessutom beaktar systemet lönsamheten (avkastningen på ekonomiskt kapital) och kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (s.k. kapitaltäckning enligt konglomeratlagen). Ersättningar betalas inte, om gruppens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen vid betalningstidpunkten är mindre än minimum 130 procent för ersättningar.

Målen för systemet 2017–2019 motsvarar den strategi som gäller och de baserar sig på följande mätare: OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelsen samt digitala kommunikation.

I början av ledningens långsiktiga ersättningssystem för 2011–2013 fastställdes en målersättning, dvs. ersättningens maximibelopp som antal A-aktier i Pohjola Bank Abp. OP Andelslag fullföljde sitt frivilliga offentliga uppköpserbjudande på alla A- och K-aktier i

Pohjola Bank Abp som inte innehades av OP Andelslag. På basis av aktiernas inlösningsrätt och inlösningskyldighet betalades ersättningarna, som skulle betalas som en kombination av Pohjolas aktier i serie A och pengar, ut i pengar i enlighet med systemets villkor enligt den ursprungliga betalningstidtabellen 2015, 2016 och 2017. Ersättningarna omvandlades till pengar genom att multiplicera antalet aktier med lösenbeloppet.

I början av systemet för 2014–2016 fastställdes ersättningen i euro och den ersättning som eventuellt betalas ut på basis av villkoren för systemet betalas som debenturer som OP emitterat. Den intjänade ersättningen i euro omvandlas till antal debenturer då systemets utfall står klart. År 2017 beslöt OP Andelslags förvaltningsråd att ändra villkoren för systemet så att ersättningarna inte betalas som debenturer utan att ersättningarna binds till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller det ersättningsutskott som det utsett. Ersättningarna enligt systemet betalas ut i pengar bundna till ett referensinstrument i tre poster efter det att intjäningsperioden löpt ut 2018, 2019 och 2020, förutsatt att gruppens kapitaltäckning vid betalningstidpunkten överstiger det minimikrav som nämnts ovan. Till utbetalningen av ersättningen ansluter sig villkor som gäller anställningstiden samt säkringsförbud och väntetid. Med säkringsförbud avses att finansiella instrument eller försäkringar inte få användas för skydd mot den personliga risk som ingår i systemet. Med väntetid avses att ersättningstagaren måste ha ägt ersättningarna som den förvärvat via systemet i ett års tid från utbetalningen av ersättningen.

Under intjäningsperioden 2017–2019 betalas ersättningarna i enlighet med systemet ut i pengar, om det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen. Ersättningen betalas i tre lika stora poster 2020–2023. Till ledamöterna i OP Andelslags direktion samt till revisionsdirektören betalas ersättningen i sex lika stora poster under 2020–2025.

9.1.6 OP Gruppens långsiktiga ersättningar för personalen

Personalens långsiktiga ersättningar sker via OP Gruppens personalfond. Medlemskapet i personalfonden baserar sig på anställningsförhållandet. Alla personer som har ett anställningsförhållande ordinarie eller på viss tid hos ett företag i OP Gruppen som hör till personalfonden, är medlemmar i fonden (med undantag av dem som omfattas av ledningens långsiktiga ersättningar).

Grunden för den långsiktiga ersättningen till personalen utgörs av uppnåendet av OP Gruppens gemensamma strategiska mål. Målen och målmätarna på grupplanen för personalfonden är desamma som målen för ledningens långsiktiga system som gäller vid respektive tid. Styrelsen för de företag som hör till OP Gruppens personalfond fattar varje år beslut om den vinstpremie som överförs till personalfonden.

9.1.7 Ersättningar till personer med inverkan på OP Gruppens riskposition

Den information som enligt tillsynsförordningen krävs om ersättningar till personer med inverkan på OP Gruppens riskposition offentliggörs årligen på OPs nätsidor.

9.2 Direktionens löner och naturaförmåner 2017

År 2017 utbetalades till OP Gruppens chefdirektör 760 913 euro i lön och 17 400 euro i naturaförmåner samt 187 575 euro i kortsiktiga ersättningar som tjänats in för 2016, dvs. totalt 965 888 euro. Kortfristiga och långfristiga uppskjutna ersättningar för åren 2011, 2012 och 2013 betalades 2017 för 593 944 för euro.

Lönerna för övriga ledamöter i direktionen samt för revisionsdirektören var 3 345 842 euro och naturaförmånerna 157 198 euro. Kortfristiga och långfristiga ersättningar som tjänats in för åren 2011–2016 betalades för 1 974 778 euro. Löner och arvoden till övriga ledamöter i direktionen samt till revisionsdirektören betalades för sammanlagt 5 477 819 euro.

I lönerna och ersättningarna ingår den andel av resultatlöner för 2013 och 2016 som betalats ut 2017. Från de kortsiktiga resultatlöner som chefdirektören och direktionsledamöterna tjänat in för 2016 har inga poster skjutits upp för senare utbetalning. Uppskovsförfarandet baserar sig på ett förfarande enligt kreditinstitutslagen (610/2014), som beskrivs i not 53 om rörliga ersättningar i OP Gruppens IFRS-bokslut för 2017.

Pensionsåldern för chefdirektör Reijo Karhinen och de övriga direktionsledamöterna samt revisionsdirektören är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionssystem. Direktionsledamöternas tilläggs-pensions-skydd är ordnat hos pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö och med OP-Livförsäkrings tilläggs-pensions-försäkring.

Premierna för tilläggs-pensions-försäkringen var 71 337 euro 2017. På grund av ändringar i tilläggs-pensions-systemet för direktionen kommer en del av kostnaderna för 2017 att betalas först 2018.

Chefdirektören omfattas av ett tilläggs-pensions-skydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör. Chefdirektören gick i enlighet med sitt direktörsavtal i pension i januari 2018 då han fyllt 63 år. För ökningen i pensionsåtaganden för chefdirektören har gjorts en reservering på 450 000 euro för 2017.

Kostnaderna för tilläggs-pensionerna har offentliggjorts bland de uppgifter som EBA årligen samlar in om ersättningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets tillsynsförordning 575/2013 och kapitaltäckningsdirektiv 2013/36.

Den uppsägningstid som arbetsgivaren tillämpar för både chefdirektören och övriga direktionsledamöter samt för revisionsdirektören är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtal betalas till chefdirektören utöver lön för uppsägningstid en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader och till övriga direktionsledamöter samt till revisionsdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

	Regelbunden penninglön	Naturaför måner	Intjänad kortfristig resultatlön för 2017	2017 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner totalt	Del som utbetalats 2017 av den uppskjutna andelen av den resultatlöner för 2013 samt del av de långsiktiga ersättningarna för 2011–2013 som betalats 2017*	2017 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner samt utbetald uppskjuten resultatlön och långsiktiga ersättningar totalt
Reijo Karhinen	760 913	17 400	187 575	965 888	593 944	1 559 832
Tony Vepsäläinen	608 021	12 548	97 990	718 558	465 591	1 184 150
Jouko Pölönen	394 921	11 760	48 000	454 681	143 107	597 789
Olli Lehtilä	304 658	35 416	52 000	392 074	129 530	521 604
Karri Alameri	303 012	12 240	36 000	351 252	112 111	463 363
Harri Nummela	342 977	11 400	49 770	404 147	160 183	564 330
Jari Himanen	291 450	22 542	48 000	361 992	92 173	454 165
Harri Luhtala	252 562	14 993	41 000	308 555	126 537	435 092
Erik Palmén	242 940	-	18 726	261 666	105 803	367 469
Carina Geber-Teir	212 424	12 180	32 410	257 014	92 394	349 408
Outi Taivainen	202 239	12 780	24 000	239 019	-	239 019
Leena Kallasvuuo	190 638	11 340	22 268	224 246	77 185	301 430

*Innehåller den 2017 utbetalda andelen av den resultatlön som intjänats för 2013 samt den andel av de långsiktiga ersättningarna för 2011–2013 som betalats ut 2017. Utbetalningen av de uppskjutna posterna förutsätter ett separat beslut.

10

INSIDERÖVERVAKNING

De företag i OP Gruppen som tillhandahåller placeringstjänster, såsom medlemskreditinstituten har insider- och handelsanvisningar som en del av OP Gruppens insideranvisningar. Anvisningarna innehåller bestämmelser om insiderinformation, förbudet mot missbruk och röjande av insiderinformation, offentliggörande av insiderinformation, offentliga insiderregister, icke offentliga insiderförteckningar, förteckningar över personer i ledande ställning samt anmälan och offentliggörande av affärstransaktioner, handelsbegränsningar som gäller insiders och insiderövervakningen. Dessutom behandlar anvisningarna begränsningar som gäller relevanta personer och uppläggnings av övervakningen av hur begränsningarna efterlevs.

Dessutom har OP Företagsbanken Abp och OP-Bostadslånebanken Abp som är OP Gruppens värdepappersemittenter separata insider- och handelsanvisningar om rollen som emittenter. Personer som regelbundet anses ha tillgång till all insiderinformation om värdepapper som OP Företagsbanken Abp eller OP-Bostadslånebanken Abp satt i omlopp hör till respektive bolags bestående icke-offentliga företagsspecifika insiderregister.

Insider- och handelsanvisningarna baserar sig på lagstiftningen om värdepappersmarknaden såsom Marknadsmissbruksförordningen, Finansinspektionens bestämmelser och insideranvisningarna för företagen på Nasdaq Helsingforsbörsen.

Syftet med anvisningarna är att främja förtroendet för OP Gruppens, OP Företagsbanken Abp:s och OP-Bostadslånebanken Abp:s verksamhet bland aktörerna på värdepappersmarknaden.

OPs Juridiska tjänster och intressebevakning upprätthåller offentliga insiderregister, register över relevanta personer för de företag som ingår i OP Gruppen samt företagspecifika bestående insiderförteckningar och förteckningar över personer i ledande ställning för OP Företagsbanken Abp och OP-Bostadslånebanken Abp som är OP Gruppens värdepapperssemitterter. Insiderförteckningarna förs via Euroclear Finland Ab:s SIRE-system och OP Gruppens SIPI-system.

De bolag som ingår i OP Gruppen för vid behov själva projektspecifika insiderregister.

I sin egenskap av kreditinstitut deltar OP Gruppens medlemsbanker också i kundernas värdepappersaffärer och andra arrangemang som gäller värdepapper. Medlemsbankerna samt personer i ledande ställning och tjänstemän vid dem kan också i samband med finansieringsarrangemangen eller som en del av bankens övriga sedvanliga verksamhet få insiderinformation som gäller kundföretagen. Bland annat av den här anledningen omfattas medlemsbankerna samt personer i ledande ställning och tjänstemän vid dem av insiderbestämmelserna i lagen.

Utbildning i insiderfrågor hålls regelbundet. Utbildning ges speciellt då insideranvisningarna ändras.

10.1 Insiderregistrens och insiderförteckningarnas offentlighet och tillgänglighet

Var och en har rätt att ta del av det offentliga insiderregistret och mot kostnadsersättningar få utdrag och kopior ur registret. Fysiska personers personbeteckningar och adresser samt namnet på andra fysiska personer än insiders namn är dock inte offentliga. Information i andra än offentliga insiderregister såsom register över relevanta personer, bestående insiderförteckningar eller projektspecifika insiderförteckningar är inte offentliga. Utdrag och kopior ur det offentliga insiderregistret kan beställas från OP Juridiska tjänster och intressebevakning / Juridiskt stöd för kapitalförvaltning. En specificerad begäran om lämnande av upplysningar ska sändas skriftligt till adressen:

OP Juridiska tjänster och intressebevakning Juridiskt stöd för kapitalförvaltning.
PB 1068
00013 OP

11 INFORMATIONSGIVNINGSPOLICY

OP Andelslags dotterbolag OP Företagsbanken Abp och OP-Bostadslånebanken Abp svarar för OP Gruppens upplåning på penning- och kapitalmarknaden. De värdepapper som företag som hör till OP Gruppen satt i omlopp noteras utöver eller i stället för på Nasdaq Helsingfors på London Stock Exchange, SIX Swiss Exchange eller någon annan fondbörs. OP Företagsbanken har också emitterat onoterade obligationslån och/eller bankcertifikat på marknaden i Finland, England och Japan.

OP Gruppen, OP Företagsbanken och OPB iakttar i sin informationsgivningspolicy lagstiftning, föreskrifter och andra bindande bestämmelser samt Nasdaq Helsingfors och tillämpliga delar av andra börsers regler samt Finansinspektionens och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (ESMA) föreskrifter och anvisningar. Utöver det som nämnts ovan beaktas i OP Gruppens kommunikation anvisningarna om bolagsstyrning (Corporate Governance) och gruppens Principer för god affärssed (Code of Business Ethics).

Informationsgivningspolicyn (disclosure policy) som OP Andelslags direktion godkänt 14.6.2016 och OP Företagsbankens och OPB:s styrelser 21.6.2016 tillämpas på principerna och metoderna för informationsgivningen hos emittenterna av obligationer (OP Företagsbanken och OPB) samt OP Gruppen.

OP Andelslags uppgift är att se till att också information som omfattas av OP Företagsbankens och OPB:s lagstadgade informationsskyldighet offentliggörs, sprids och hålls tillgänglig. Dotterbolagen rapporterar och offentliggör separat egna delårsrapporter, verksamhetsberättelser och bokslut. OP Andelslag informerar om andra omständigheter som omfattas av informationsskyldigheten för dotterbolagens räkning och i deras namn. I praktiken ges meddelandena i sådana fall ut i OP Gruppens och emittentens namn. Informationsgivningen avgörs i fråga om värdepapper som satts i omlopp av OP Företagsbanken och OPB separat för respektive emittent. Respektive emittent har ansvaret för att emittentens informationsskyldighet uppfylls.

I informationsgivningspolicyn beskrivs de centrala principerna och verksamhetssätten enligt vilka OP Gruppen och emittenterna kommunicerar med marknadsparter och andra intressentgrupper på kapitalmarknaden. I policyn beskrivs dessutom hur information som omfattas av den lagstadgade informationsskyldigheten ska offentliggöras, spridas och hållas tillgänglig. OP Gruppen utvärderar minst en gång per år hur konsekvent, fungerande och tillräcklig gruppens informationsgivningspolicy är.

Syftet med OP Gruppens kommunikation är att främja gruppens affärsrörelse genom att förmedla korrekt information om gruppens mål och verksamhet till samtliga intressentgrupper. Syftet med den externa och interna kommunikationen är att stöda gruppens strategiska och affärsmässiga mål, att bygga upp och upprätthålla en stark och ansvarsfull företagsprofil och att främja samarbetet inom gruppen. Både den externa och den interna kommunikationen baseras på fakta och ger en riktig bild av de omständigheter den gäller.

Informationsgivningspolicyn har offentliggjorts på internetsidorna www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Kommunikations- och informationsgivningspolicy. Adressen till OP Gruppens internetsidor är www.op.fi.

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och en del av gruppens strategi. OP Andelslags direktion fattar besluten om riktlinjerna för gruppens samhällsansvar och godkänner gruppens samhällsansvarsprogram. Samhällsansvaret hör i direktionen till kommunikationsdirektörens ansvarsområde. Vid sammansättningen av direktionen och i ledamöternas kompetenskrav beaktas att direktionen har tillräcklig samhällsansvarskompetens. Bedömningen sker på basis av utfallet av samhällsansvarsprogrammets KPI-indikatorer, som granskas regelbundet i enlighet med direktionens årsrytm.

Samhällsansvarsarbetet styrs av de riktlinjer för samhällsansvar som centralinstitutets direktion fastställt. I praktiken ligger ansvaret för samhällsansvarsprogrammet hos styrelserna och ledningsgrupperna för gruppens företag som genomför samhällsansvaret enligt egna beslutsprocesser. Kundupplevelse och kommunikation stöder gruppens företag och funktioner med att genomföra samhällsansvarsprogrammet och med dialogen med intressentgrupperna och för vid behov intressentgruppernas bekymmer till direktionen för kännedom.

OP Gruppen följer de av förvaltningsrådet godkända Principerna för god affärssed (Code of Business Ethics). Principerna för god affärssed uppdaterades 2017. OP Gruppen respekterar och tillämpar internationella principer för ekonomiskt och socialt ansvar som för miljöansvar. Gruppen har förbundit sig till att främja principerna i FN:s Global Compact-initiativ. OP Kapitalförvaltning har undertecknat FN:s principer för ansvarsfull placering. OP Gruppen rapporterar sitt samhällsansvar regelbundet i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI)-riktlinjerna.

13

UPPDATERING AV PRINCIPERNA OM BOLAGSSTYRNING

Ett avsnitt om OP Gruppens administration finns på internetsidan op.fi, och det uppdateras regelbundet: www.op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Administration.